

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2024-2026 TALOUSARVIO 2024

7.11.2022 SSKKY Hallitus 114 §

16.11.2023 SSKKY Valtuusto 23 §

Sisällysluettelo

1. Kuntayhtymän yleiset tavoitteet	4
2. Kuntayhtymän strategia	6
2.1 Kuntayhtymän visio ja missio	7
2.2 Strategian mukaiset päätavoitteet	8
2.3 Strategiset ja operatiiviset tavoitteet.....	8
3. Kuntayhtymän arvot	10
4. Talousarvion rakenne	12
4.1 Strategiaosa.....	12
4.2 Käyttötalousosa	12
4.3 Tuloslaskelmaosa.....	12
4.4 Investointiosa	13
4.5 Rahoitusosa	13
5. Kuntayhtymän organisaatio, talous ja riskien hallinta	14
5.1 Rahoitusjärjestelmä	14
5.2 Toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnan periaatteet	16
5.2.1 Yleiset periaatteet	16
5.2.2 Rahoitus	19
5.3 Rahoitusnäkymät taloussuunnitelmakaudelle.....	21
5.4 Riskit ja niiden hallinta	22
6. Käyttötalous	24
6.1 Salon seudun ammattiopisto	24
6.2 Koulutuksen järjestämispalvelut	28
7. Tuloslaskelmaosa	33
8. Investointiosa	37
8.1 Investoinnit, kiinteä omaisuus	37
8.2 Investoinnit, irtain omaisuus	38
8.3 Sitovuus	38
9. Rahoitusosa	39
9.1 Vieras pääoma	40
9.2 Sitovuus ja seuranta	41
10. Yhteenveto keskeisistä tulo- ja menoeristä, sitovista eristä; sekä seuranta	42
11. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.....	44
11.1 Johdanto.....	44
11.2 Henkilöstön määrä ja rakenne	45
11.3 Periaatteet erilaisten työsuhdemuotojen käytöstä	47
11.4 Työkyky ja työmarkkinakelpoisuus	48
11.5 Ammatillinen osaaminen	50

11.5.1 Arvio osaamistarpeista.....	50
11.5.2 Ammatillisen osaamisen kehittäminen.....	51
11.6 Suunnitelmien toteutumisen seuranta.....	51
12. Salon seudun koulutus oy	52
13. Koulutuskuntayhtymän konserni	55
14. Taulukot ja kuviot yhteenveto	56

1. Kuntayhtymän yleiset tavoitteet

Salon seudun koulutuskuntayhtymä aloittaa 66. toimintavuotensa tilanteessa, jossa on ilmassa merkittäviä muutoksia. Edelliset vuodet ovat osoittaneet, että toimintaympäristö muuttuu nopeasti ja valmiutta sekä varautumista reagoida yllättäviinkin tilanteisiin vaaditaan aikaisempaa enemmän. 2023 työnsä aloittanut Petteri Orpon hallitus on tehnyt hallitusohjelmaansa linjauksia, joilla on vaikutusta myös ammatilliseen koulutukseen. Lähitulevaisuuden suunnitelmissa on rahoitusmallin uudistaminen; koulutustarjontaan liittyviä toimenpiteitä; opetuksen toteuttamiseen, tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen (myöh. myös TUVA) ja koulutustason nostoon liittyviä muutoksia.

Salon seutukunnan työllisyystilanne on tätä kirjoitettaessa erinomainen. Tosin talouden epävarmuus ja maailmanpolitiikan tapahtumat luovat oman varjonsa niin työllisyyteen kuin ammatilliseen koulutukseenkin. Mikäli alueemme työllisyystilanne heikkenee, tarve ammatilliselle koulutukselle tulee kasvamaan. Työnantajien suunnasta on saatu jo viestejä siitä, että työvoiman saatavuus on parantunut, mutta samanaikaisesti tarve uusille rekrytoinneille on vähentynyt.

Joka tapauksessa talousalueellamme on edelleen nähtävissä suuri tarve niin ammatilliselle perus- kuin lisäkoulutuksellekin. Elinkeinorakenteen, yhteiskunnan ja työelämän muutosten johdosta koulutusten sisältöä kehitetään ja koulutuspaikkoja uudelleensuunnataan sellaisille koulutusaloille, joissa valmistuvien opiskelijoiden työllistymismahdollisuudet ovat mahdollisimman korkeat. Kokonaisuutena koulutusmäärät eivät merkittävästi muutu edellisten vuosien tasoon verrattuna.

Työelämän osaamistarpeiden ja teknologian kehityksen johdosta oppimisympäristöjen kehittäminen ja uudistaminen ovat jatkuvaa toimintaa, joka edellyttää myös taloudellista panostusta niin koneisiin ja laitteisiin kuin myös henkilökunnan osaamisen kehittämiseen. Samoin olemassa olevien koneiden, kaluston ja tilojen yllä- ja kunnossapito edellyttävät jatkuvaa panostusta. Konkreettisesti nämä panostukset näkyvät kuntayhtymän kaluston hankintasuunnitelmissa ja henkilöstön koulutussuunnitelmissa.

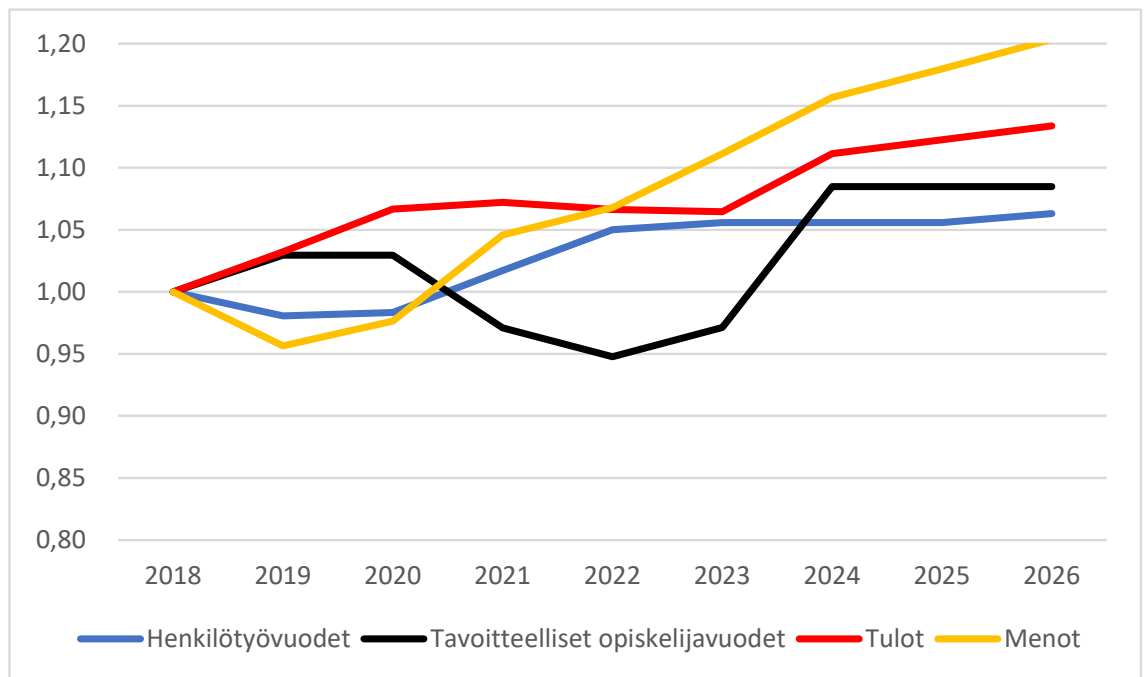
Taloudellisesti kuntayhtymä on vakaalla pohjalla. Vuoden 2024 talousarvio on suunniteltu alijäämäiseksi, mutta tavoite on tasapainottaa tulo- ja menovirrat vuoteen 2026 mennessä. Tämä edellyttää toiminnan uudelleen järjestelyjä ja kehittämistä siten, että halutut tulokset saavutetaan nykyistä pienemmillä resursseilla. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituspäätöksistä riippuu, millaisia toimenpiteitä talouden tasapainottaminen edellyttää. On mahdollista, että tarvittavilla toimenpiteillä on vaikutusta eri toiminnoissa käytettävissä olevien henkilötyövuosien määrään, joka voi johtaa muutosneuvotteluihin sekä vuoden 2024 että vuoden 2025 aikana.

Kuntayhtymän suurimmat riskit liittyvät edelleenkin tulevaisuuden epävarmuuskijoihin, joista merkittävimpiä ovat rahoituksen ja opiskelijamäärän kehitys. Erityi-

sesti epävarmuus rahoituksen jatkuvuudesta ja ennustettavuudesta kasvaa: hallitusohjelman kirjaus rahoitusmallin uudistamisesta sekä rahoituksen suhteellisuus vaikuttavat siihen, miten kokonaisrahoitus jakautuu koulutuksen järjestäjien kesken ja mikä Salon seudun koulutuskuntayhtymän osuus kokonaisuudesta on.

Riskien hallinnan näkökulmasta maailman muutosta kuvaa se, että suurimpien riskien joukossa on myös merkittäviä tieto-, henkilö- ja keskeytysriskejä.

Epävarmuuden ja niitä seuraavien epäjatkuvuustekijöiden hallitsemiseksi seurataan ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöä ja asetuksia koskevien muutosten valmistelua ja toteutumista tarkoin sekä myötävaikutetaan mahdollisuuksien mukaan muutoksen suuntaan. Kuntayhtymän strategiaan liittyvillä toimenpiteillä varmistetaan pitkän tähtäimen toimintaedellytykset. Lisäksi operatiivisia riskejä hallitaan kuntayhtymän riskisuunnitelman mukaisesti. Vallitsevista epävarmuuksista ja riskeistä huolimatta odotusarvo on, että suunnittelukaudella toiminta on suhteellisen vakaata, kuten kuva 1 osoittaa.

Kuva 1: Salon seudun koulutuskuntayhtymän resurssien suhteellinen kehittyminen verrattuna vuoden 2018 tasoon

2. Kuntayhtymän strategia

Kuntayhtymän strategia on uudistettu vuoden 2022 aikana. Se määrittelee suunnittelukauden keskeisimmät kehittämistoimenpiteet ja niiden prioriteetit. Yksityiskohtaiset toimenpiteiden toteutussuunnitelmat ja tavoitteet vahvistetaan erikseen kunakin vuonna talousarvion laadinnan yhteydessä. Samassa yhteydessä kuntayhtymän hallitus seuraa strategisten tavoitteiden toteutumista ja käsittelee mahdolliset strategian täydennykset ja muutokset.

Toimintaympäristön jatkuva ja kiihtyvä muutos eivät mahdollista strategista suunnittelua kiinteälle ajanjaksolle. Siksi strategiakauden päättymistä ei ole määritelty. Suunnitellut toimenpiteet ovat kuitenkin sellaisia, joiden toteuttaminen edellyttää pitkäjänteistä, suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa. Vaikka vision mukainen päämäärä säilyykin, on mahdollista, että sen toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet muuttuvat hyvinkin nopeasti. Tästä syystä strategiaa toteutetaan etupainotteisesti siten, että vision tavoite toteutuu päivittäisessä työskentelyssä.

Muutosten nopeuteen vaikuttavat niin teknologian kehittyminen, maailmantalouden ja -politiikan kehitys, valtakunnan tason koulutuspoliittiset linjaukset ja niiden muutokset, alueellinen talouselämän kehitys kuin muutokset eri ammattien osaa- mistarpeissa.

Kesällä 2020 ja keväällä 2021 tehtyjen analyysien perusteella Salon seudun koulutuskuntayhtymän toimintaan kohdistuu 18 merkittävää epävarmuustekijää, joilla voi olla sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia.

1. Opiskelijahankinta on muuttunut ja muuttuu edelleen haasteelliseksi. Lähestyvä peruskoulun päättävien opiskelijoiden ikäluokkien pieneneminen, muuttoliike, työelämän muutokset ja alueen työllisyystilanteen vaihtelut vaikuttavat sekä hakijamääriin että mahdollisten opiskelijoiden kiinnostukseen ammatillista koulutusta kohtaan.
2. Opiskelijoiden moninaisuus on kasvanut ja kasvaa edelleen. Ikäjakautuman, kulttuuritaustan, aikaisemman työelämäkokemuksen ja opiskelijoiden elämäntilanteiden kirjo on entistä laajempi.
3. Elinikäinen / jatkuva oppiminen luo tarpeita uudentilaisille koulutuksen toteuttamistavoille sekä asettaa suuria vaatimuksia koulutuksen sisällön kehittämiseksi.
4. Opiskelijoiden erityisen tuen tarve on ollut jo pitkään kasvussa.
5. Digitaalisuus ja nyttemmin tekoälyn käytön lisääntyminen sekä luovat mahdollisuuksia uudentilaisiin oppimuskokemuksiin että edellyttävät uudentilaista lähestymistä opetuksen toteuttamiseen. Myös työelämässä tarvittavat digitaaliset taidot – työtehtävästä tai toimialasta riippumatta – lisääntyvät.

6. Hallitusohjelmaan on kirjattu yhdeksi ammatillista koulutusta koskevaksi tavoitteeksi rahoitusjärjestelmän uudistaminen. Se yhdistettynä kokonaisrahoituksen määrän kehittymisen epävarmuuteen vaikeuttaa talouden pitkän tähtäimen suunnittelua.
7. Hallitusohjelman ammatillista koulutusta koskevat kirjaukset tulevat toteutuessaan väistämättä vaikuttamaan ammatillisen koulutuksen järjestäjien toimintaedellytyksiin
8. Koulutuksen järjestäjäverkon rakenne riippuu sekä ammatillisen koulutuksen kiinnostavuuden kehityksestä että poliittisista päätöksistä.
9. Kansainvälistymiseen kannustetaan valtakunnallisesti ja kiinnostus kansainväliseen toimintaan kasvaa. Kansainvälisyyttä lisäävät myös erilaisista kulttuuritaustoista tulevat opiskelijat. Myös työelämän kansainvälistyminen kiihtyy.
10. Pandemiat, epidemiat ja muut kriisitilanteet – jatkuuko nykyinen epävarmuus. Vaikutukset näkyvät niin elinkeinoelämässä ja sitä kautta työllistymisessä kuin ammatillisen koulutuksen järjestäjien toimintaedellytyksissäkin.
11. Elinkeinoelämän muutokset Salon seudulla riippuvat sekä globaaleista tekijöistä että Suomen talouden ja sen kilpailukyvyn kehityksestä.
12. Työvoimapalveluiden kuntakokeilu ja sen jälkeen toteutuva työvoimapalveluiden uudelleenjärjestely muuttaa tapaa, jolla työttömiä työnhakijoita ohjataan koulutuspalveluiden piiriin.
13. Kestävään kehitykseen ja ilmastomuutoksiin liittyvien toimien nopeus kasvaa ja luo uusia osaamistarpeita.
14. Opiskelijoiden sekä työnantajien yksilöllisten koulutusratkaisujen tarve kasvaa.
15. Kuntayhtymän koulutusten toteuttamisen alue on laajentunut Salosta Somerolle ja Paimioon. On mahdollista, että laajeneminen jatkuu myös muihin kuntiin. Myös opiskelijahankinnan haasteet lisäävät tarvetta toiminta-alueen laajentamiseen.
16. Erilaisia työvaltaisia koulutusratkaisuja tulee lisää.
17. Työnantajien rooli opiskelijahankinnassa kasvaa ja korostuu. Esimerkiksi oppisopimuksiin perustuvat työllistymis- ja koulutusratkaisut yleistyvät.
18. Tiedon hallinnan ja turvaamisen merkitys kaikessa toiminnassa korostuu digitaalisuuden lisääntyessä

2.1 Kuntayhtymän visio ja missio

Salon seudun koulutuskuntayhtymän missio eli perustehtävä on edellen:

Osaamista työelämän tarpeisiin

Missio kuvastaa toteutettavan koulutuksen työelämävastaavuutta ottaen huomioon elinkeino- ja työelämään vaikuttavat toimintaympäristön muutokset.

Kuntayhtymän missiota toteutetaan siten, että toiminnan tuloksellisuus ja vaikuttavuus kasvavat määritellyn vision, eli strategisen tahtotilan, mukaisesti:

Laadukkain monialainen ammatillisen osaamisen kehittäjä

Visio kuvastaa kuntayhtymän keskeistä tavoitetta, jonka on tarkoitus toteutua nousujohteisesti tämän strategisen suunnittelukauden aikana. Mittarina on koulutuksen järjestäjien vertailu: Vertailuna käytetään suurten (yli tuhat tavoitteellista opiskelijavuotta) monialaisten ammatillisen koulutuksen järjestäjien opiskelijavuotta kohti saamaa tuloksellisuus- ja vaikuttavuusrahoitusta. Tavoitearvona on olla ensimmäinen.

2.2 Strategian mukaiset päätavoitteet

Kuntayhtymän strategiassa kullakin painopistealueella on yksi päätavoite:

1. Opetus ja oppiminen: Laadukasta osaamista työelämään ja jatko-opintoihin
2. Työyhteisö: Osaava ja innostunut henkilökunta, jolla on halu ja tahto kehittää itseään ja työyhteisöään yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi
3. Tieto: Olennainen tieto yhteiseksi näkemykseksi ja tekemiseksi

2.3 Strategiset ja operatiiviset tavoitteet

Kuntayhtymän päivittäisen toiminnan ensisijainen tavoite on varmistaa opiskelijoiden osaaminen ja mahdollistaa heidän sijoittumisensa joustavasti työmarkkinoille ja/tai jatko-opintoihin. Se edellyttää, että toiminta vastaa niitä vaatimuksia, joita opetus- ja kulttuuriministeriö on ammatilliselle koulutukselle asettanut samoin kuin muiden koulutusasiakkaiden ja rahoittajien odotuksia. Erityisesti kiinnitetään huomiota opintojen edistymiseen ja loppuunsaattamiseen sekä keskeyttämisasteen pienentämiseen.

Strategian uudistamisen yhteydessä on aikaisemmat strategiset ja operatiiviset tavoitteet yhdistetty yhdeksi kokonaisuudeksi.

Strategian toteutumisen kannalta keskeisimmät mittarit painopistealueittain ovat:

1. Opetus ja oppiminen
 - Opiskelijoiden työllistyminen
 - Jatko-opintoihin sijoittuminen
 - Opiskelijavuodet
 - Asiakaskokemus, jota mitataan opiskelija- ja työelämäpalautteella
 - Hakeutuminen koulutukseen

2. Työyhteisö

- Työtyytyväisyys, jossa mittareina ovat vaihtuvuus, henkilöstökyselyn tulokset sekä itsensä kehittämismittari

3. Tieto

- Tutkintojen suorittaminen
- Tutkinnon osien suorittaminen
- Keskeyttäminen
- Toimintakateprosentti

Odotusten ja vaatimusten toteutumista seurataan kuntayhtymän tulokorttiin asetettujen tavoitteiden perusteella:

SSKKY tulokortti 2024 - 2026					
STRATEGINEN PAINOPISTE	INDIKAATTORI	MITTARI	2024 Tavoite	2025 Tavoite	2026 Tavoite
Opetus ja opiskelu	Opiskelijapalaute	Kansallinen amispalaute (alkupalaute 1/4, loppupalaute 3/4 - vähintään)	4,4	4,4	4,4
	Työelämäpalaute	Valtakunnallinen työelämäpalaute (työpaikka- ja työpaikkaohjaajakyselyn keskiarvo)	4,3	4,3	4,3
	Hakeutuminen koulutukseen	Aloittavien OKM-rahoitteisten tutkinnon ja/tai tutkinnon osien suorittajien määrä (vähintään)	1500	1500	1500
		Opiskelijavuodet (vähintään)	2200	2200	2200
		Opiskelijavirtauma (indikaattori - ei tavoitearvoa)			
	Opiskelijoiden sijoittuminen	1 vuosi tutkinnon jälkeen päätoimiset työlliset + päätoimiset opiskelijat + työlliset opiskelijat	84 %	85 %	86 %
Työyhteisö	Henkilöstön vaihtuvuus	Päättyneiden toistaiseksi voimassa olevien palvelussuhteiden määrä / henkilökunnan kokonaismäärä vuoden lopussa (enintään)	10 %	10 %	10 %
	Henkilöstön tyytyväisyys	Henkilöstökysely. Asteikko 1..5. (vähintään)	3,7	3,8	3,9
	Henkilöstön kehittäminen	Oman osaamisen kehittämiseen osallistuneiden osuus kaikista työntekijöistä	100 %	100 %	100 %
Tieto	Ympäristövaikutukset	CO ₂ eq päästöt/henkilö (henkilömäärä = toteutuneet henkilötyövuodet + toteutuneet opiskelijavuodet), kg	320	310	300
	Laatu	Suurten (yli tuhat tavoitteellista opiskelijavuotta) monialaisten ammatillisen koulutuksen järjestäjien opiskelijavuotta kohti saama suori- ja vaikuttavuusrahoitus	6	3	1
	Kustannukset	Toimintakate (vähintään)	5 %	7 %	9 %
	Tutkintojen suorittaminen	Suoritettujen koko tutkintojen määrä (vähintään)	840	840	840
		Läpäisyaste (3 vuotta opintojen aloittamisesta, vähintään)	65 %	69 %	73 %
	Tutkinnon osien suorittaminen	Suoritettujen tutkinnon osat (vähintään kpl)	7200	7300	7400
	Keskeyttäminen	Keskeyttäneiden osuus kaikista opiskelijoista (enintään)	10 %	9 %	8 %

Taulukko 1: Kuntayhtymän tulokortti

Erityistä huomiota vuoden 2024 kuluessa kiinnitetään opiskelijavuosikertymän pitämiseen tavoitteen mukaisella tasolla, tutkintojen ja tutkinnon osien suorittamisen lisäämiseen, työnantajapalautteen parantamiseen ja työllistymiseen sekä jatko-opintoihin sijoittumisen lisäämiseen.

Pitkän tähtäimen tuloksia pyritään parantamaan strategian mukaisilla toimenpiteillä, jotka keskittyvät raportoinnin kehittämiseen ja raportointitiedon entistä parempaan hyödyntämiseen; henkilökunnan osaamisen varmistamiseen; sekä vastuullisuuden lisäämiseen.

3. Kuntayhtymän arvot

Kuntayhtymän arvot ovat periaatteita, jotka ohjaavat niin luottamushenkilöiden kuin työntekijöidenkin valintoja, päätöksentekoa ja päivittäisten tehtävien hoitamista.

Arvojen tehtävä on helpottaa koko organisaation yhteistoimintaa ja auttaa ymmärtämään, millaisia asioita pidetään tärkeänä ja mihin kuntayhtymän johtaminen ja siihen liittyvä päätöksenteko perustuu.

Strategian uudistamisen yhteydessä myös kuntayhtymän toiminnan arvoperustaa on tarkasteltu kriittisesti. Se on johtanut toimintaympäristön muutosten edellyttämiin tarkennuksiin.

Salon seudun koulutuskuntayhtymän arvot ovat:

UUDISTUMISKYKY

Uudistumiskyky tarkoittaa jatkuvaa toiminnan parantamista. Toimintaympäristön muutosten analysoinnin ja asiakasodotuksia selvittämällä suuntaamme toimintaamme ja panostamme oikeanlaiseen henkilöstön osaamiseen ja kehittämiseen.

TULOKSELLISUUS

Tuloksellisuus on koulutuskuntayhtymän vaikutusalueen elinvoimaisuuden ja kilpailukyvyn lisäämistä. Toimimme taloudellisesti aiheuttamatta kustannuksia jäsenkunnillemme. Tuloksellinen toiminta mahdollistaa asiakkaidemme omien tavoitteiden saavuttamisen ja henkilöstön jatkuvan kehittämisen.

YHTEISÖLLISYYS

Edistämme opiskelijoiden, työntajien, yhteistyöorganisaatioiden ja koko seutukunnan kilpailukykyä oman asiantuntemuksemme avulla. Luomme alueen toimijoille mahdollisuuksia edistää omaa kilpailukykyään yhdistämällä eri toimijoiden voimavaroja. Yhteistoiminnallinen työyhteisö antaa henkilöstölle mahdollisuudet oman osaamisen hyödyntämiseen.

VASTUULLISUUS

Toimimme asiakkaiden odotusten mukaisesti, pidämme heille antamamme lupaukset ja arvostamme heitä yksilöinä. Yhteiskuntavastuu tarkoittaa meille vastuuta opiskelijoista, ympäristöstä ja työolosuhteista. Lisäksi se on vuoropuhelua työelämän kanssa, talouden ja toiminnan tehokkuutta sekä osaamisen ajantasaisuutta.

4. Talousarvion rakenne

Koulutuskuntayhtymän talousarvio koostuu strategia-, käyttötalous-, tuloslaskelma- sekä investointi- ja rahoitusosasta.

4.1 Strategiaosa

Strategiaosassa määritellään suunnitelmakauden keskeisimmät kehittämistoimenpiteet ja niiden tavoitteet. Strategian uudistamisen yhteydessä kuntayhtymän strategiset ja operatiiviset tavoitteet on yhdistetty yhdeksi kokonaisuudeksi. Kuntayhtymän strategian toteutumista seurataan tuloskorttiin koottujen mittareiden kautta. Mittarien tavoitearvot tarkastetaan vuosittain talousarvion sekä talous- ja toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Kuntayhtymän valtuusto ja hallitus seuraavat strategisten tavoitteiden toteutumista, ja käsittelevät toimintaympäristöstä mahdollisesti aiheutuvat strategian täydennykset ja muutokset.

4.2 Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa budjetoidaan koulutuskuntayhtymän toiminnalle asetettujen tavoitteiden järjestämisen vaatimat menot sekä tulot. Kunkin tulosalueen tilivelvolinen viranhaltija on merkitty käyttötalousosassa. Valtuusto asettaa käyttötalousosassa tulosalueiden nettomuotoiset tulostavoitteet.

4.3 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan koulutuskuntayhtymän tasolla, kuinka tilikauden tulo-rahoitus riittää kattamaan toiminta- ja rahoitusmenot sekä suunnitelmapoistot. Suunnitelmapoistot on tehty valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Tuloslaskelmaosa sisältää koulutuskuntayhtymän sekä ulkoiset että sisäiset tulot ja menot. Tuloslaskelmaosan välituloksina esitetään toimintakate ja vuosikate. Tuloslaskelmaosan viimeisenä rivinä koulutuskuntayhtymässä esitetään tilikauden ylijäämä (alijäämä), koska kuntayhtymässä budjetoidaan talousarviota laadittaessa arvioitavissa olevat tilinpäätöserät. Tällaiset erät ovat investointivarausten purkaminen sekä aiemmin toteutuneisiin investointeihin liittyvät poistoeron muutokset. Nämä erät eivät ole määrärahoja.

Tulosbudjetin lisäksi esitetään tulo-rahoituksen riittävyyttä koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavien tunnuslukujen tavoitearvot. Nämä tunnusluvut ovat toimintakateprosentti, vuosikatteen osuus poistoista sekä taseeseen kertynyt yli-/alijäämä, johon tiivistyy kuntayhtymän koko tuloshistoria.

4.4 Investointiosa

Investointiosan avulla ohjataan kuntayhtymän investointihankintoja. Se sisältää suunnitelmakauden vuosille jaksotetut investointisuunnitelmat ja määrärahatarpeet kuntayhtymän tasolla kiinteän ja irtaimen omaisuuden osalta. Investointien hankintamenot on budjetoitu arvonnlisäverottomin hinnoin. Kiinteän omaisuuden hankekohtaisissa tavoitteissa on selvitetty, onko kyseessä uudis-, laajennus- vai korvausinvestoinnista. Hallitus päättää talousarviovuonna irtaimen omaisuuden investointimäärärahojen kohdentamisesta yksittäisille hankkeille, ja niiden jaksottamisesta.

Rakennusten osalta investointiosassa esitetään investoinnin kohdistuessa kahdelle tai useammalle suunnitteluvuodelle investointihankkeen kokonaiskustannusarvio ja sen jaksotus suunnitteluvuosille. Hallituksella on toimivaltuus tarkistaa investointikohteen hankintamenon jaksottamista suunnitelmakaudella kokonaiskustannusarvion rajoissa.

4.5 Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat vähennyslaskukaavan muodossa. Välisummana esitetään *Toiminnan ja investointien rahavirta*. Välisumman ollessa positiivinen investoinnit on pystytty rahoittamaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja/tai omaisuuden myynnillä. Jos välisumma on negatiivinen, välisumma osoittaa sen määrän, joka on rahoitettava kassavaroiden tai pääomarahoituksella. Toiminnan ja investointien rahavirran sekä rahoituksen rahavirran yhteenlaskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kuntayhtymän maksuvalmiuteen. Tilinpäätöksen rahoituslaskelmaan verrattuna talousarvion rahoitusosa on suppeampi, koska siinä ei esitetä muut maksuvalmiuden muutokset –erää, jota ei voida käytännössä budjetoida etukäteen sen luonteen vuoksi esimerkiksi vaihto-omaisuuden ja saamisten muutokset sekä korottomien velkojen muutokset.

Rahoitusosan yhteydessä esitetään myös toiminnan ja investointien rahoitusta koskevat tavoitteet ja niiden toteutumista mittaavien tunnuslukujen tavoitearvot. Nämä tunnusluvut ovat laskennallinen lainanhoitokate ja kassan riittävyys. Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen avulla osoitetaan investointien omarahoitusosuuden toteutuminen. Kertymän kehitystä tarkastellaan vuosittain. Ensimmäinen tarkasteltava vuosi on talousarvion laadintavuotta edeltävän tilinpäätös-vuoden Toiminnan ja investointien rahavirta, ja viimeinen tarkasteltavan talous-suunnitelmakauden viimeinen vuosi. Tarkasteltava ajanjakso on viisi vuotta.

5. Kuntayhtymän organisaatio, talous ja riskien hallinta

Salon seudun koulutuskuntayhtymän omistaa kuusi Salon alueen kuntaa/kaupunkia, jotka ovat Kemiönsaari, Koski Tl, Paimio, Salo, Sauvo ja Somero. Salon seudun koulutuskuntayhtymä toimii Salon seudun ammattiopiston ylläpitäjäorganisaationa. Kuntayhtymän luottamustoimielimiä ovat yhtymävaltuusto, joka käyttää ylintä päätösvaltaa kuntayhtymässä, yhtymähallitus sekä tarkastuslautakunta. Lisäksi kuntayhtymässä on opiskelijan oikeusturvatoimikunta (SORA-toimielin). Alla olevassa kuvassa 2 on esitetty kuntayhtymän organisaatio.

Kuva 2: Salon seudun koulutuskuntayhtymän organisaatio

5.1 Rahoitusjärjestelmä

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä on budjettiperusteinen eli ammatillista koulutusta rahoitetaan valtion talousarviossa olevan määrärahan puitteissa. Rahoitus on suhteellista eli koulutuksen järjestäjän rahoitus perustuu järjestäjän osuuteen kaikkien järjestäjien rahoitukseen vaikuttavista tekijöistä. Toteutuneet kustannukset eivät vaikuta suoraan määrärahan tasoon. Rahoitus on yleiskatteellista eli rahoitus myönnetään ja maksetaan koulutuksen järjestäjälle, joka päättää rahoituksen käytöstä sen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Rahoitusjärjestelmä muodostuu neljästä peruselementistä, jotka ovat laskennallisesti määräytyvät perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitus sekä erikseen opetus- ja kulttuuriministeriöstä haettava strategiarahoitus, joka myönnetään valtionavustuksena. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta koskevaa lainsäädäntöä muutettiin

vuonna 2021 siten, että perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen osuudet jäädytettiin vuoden 2020 tasolla: perusrahoituksen osuus on 70 prosenttia, suoritusrahoituksen osuus 20 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 10 prosenttia.

Perusrahoitus perustuu koulutuksen järjestäjille myönnettäviin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin ja järjestäjäkohtaiseen koulutusprofiiliin (painotetut opiskelijavuodet). Opiskelijavuosi on suorite, joka muodostuu 365 päivästä, joiden aikana opiskelija otetaan huomioon rahoituksen perusteena. Pääsäännön mukaan opiskelija otetaan huomioon opiskeluoikeuden alkamispäivästä lukien siihen päivään asti, kun opiskelijan opiskeluoikeus päättyy. OKM:n koulutuksen järjestäjälle myöntämät tavoitteelliset opiskelijavuodet varainhoitovuodelle ovat vähintään ammatillisen tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvassa ilmoitetun mukaiset.

Suoritusrahoitus määräytyy suoritettujen tutkintojen lukumäärän sekä tutkintojen osien osaamispisteiden perusteella. Suoritusrahoitukseen vaikuttaa myös tutkinnon suorittajan pohjakoulutus. Rahoituksen perusteena käytettävät suoritetiedot pohjautuvat varainhoitovuotta kahta vuotta aiemmin toteutuneisiin tietoihin eli vuoden 2024 rahoitukseen vaikuttaa 2022 suoritetiedot.

Vaikuttavuusrahoitus perustuu tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneiden työllistymiseen tai jatko-opintoihin siirtymiseen; tutkintokoulutuksen aloittaneiden ja opiskelunsa päättäneiden antamaan opiskelijapalautteeseen sekä koulutussopimus- ja oppisopimustyöpaikkojen antamaan työelämäpalautteeseen. Työelämäpalaute vaikutti ensimmäisen kerran vuoden 2023 vaikuttavuusrahoitukseen. Työllistymisen ja jatko- opintoihin siirtymisen osuus laskennallisesta vaikuttavuusrahoituksesta on seitsemän prosenttina. Opiskelijapalautteen sekä työelämäpalautteen osuus on yhteensä kolme prosenttia.

Työllistyneiden ja jatko-opiskelijoiden tiedot saadaan Tilastokeskuksesta, ja ne kuvaavat talousarviovuotta neljä vuotta aiemmin valmistuneiden tilannetta vuosi valmistumisen jälkeen eli vuonna 2024 otetaan huomioon vuonna 2020 tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneiden tilanne vuoden 2021 lopussa. Vaikuttavuusrahoituksen perustana oleva opiskelijapalautetieto ja työelämäpalautetieto on ajanjaksolta 1.7.2022 – 30.6.2023.

Rahoitukseen vaikuttavat myös koulutuksen järjestäjän suoritettujen tutkintojen sijoittuminen kustannusryhmiin, joita ovat viisi eri tutkintoihin johtavien koulutusten kustannusryhmää sekä TUVA, Telma ja oppimisvalmiuksia tukevat opinnot ja muu ammatillinen koulutus -ryhmät. Lisäksi järjestäjän saamaan rahoitukseen vaikuttavat mm. järjestetyn koulutuksen tutkintotyyppi (perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinto sekä oppisopimuskoulutus), erityisen tuen ja majoituksen järjestäminen sekä työvoimakoulutuksen ja vankilaopetuksen järjestäminen. Kaiken kaikkiaan erilaisia rahoituskertoimia on yhteensä 43.

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää joulukuussa tehtävällä varsinaisella suoritepäätöksellä ammatillisen koulutuksen järjestäjien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrät ja perusrahoituksen harkinnanvaraisen korotuksen euromäärät seuraavalle varainhoitovuodelle. Osa tavoitteellisista opiskelijavuosista ja perusrahoituksesta

jätetään jaettavaksi varainhoitovuoden aikana tehtävillä lisäsuorite- ja oikaisupäätöksillä. Varsinaisessa suoritepäätöksessä vahvistetaan myös varainhoitovuoden suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen laskennassa käytettävät suoritteet ja perusrahoituksen tavoitteellisten opiskelijavuosien painotus. Rahoitus myönnetään rahoituspäätöksellä, mikä tehdään vuoden lopussa sen jälkeen, kun eduskunta on hyväksynyt seuraavan vuoden talousarvion.

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus (myöh. myös JOTPA) täydentää ammatillista koulutusta osana jatkuvaa oppimista ja edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskus on aloittanut toimintansa 2022, ja se rahoittaa työikäisille tarkoitettuja koulutuksia. Rahoitusmuotoina ovat valtionavustukset, joita voivat hakea mm. ammatillisen koulutuksen järjestäjät sekä hankinnat, joihin voi osallistua mm. yksityiset koulutuksen järjestäjät sekä kuntien ja kuntayhtymien omistamat tytäryhtiöt.

5.2 Toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnan periaatteet

5.2.1 Yleiset periaatteet

Valtuuston on kuntalain 110.1 §:n mukaan hyväksyttävä kuntayhtymälle seuraavaksi vuodeksi talousarvio sekä otettava huomioon kuntayhtymän ja sen muodostaman konsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on myös hyväksyttävä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarvio on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalain 110.3 §:ssä säädetään, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä voidaan ottaa huomioon taloussuunnitelman tasapainossa. Kunnan/kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan/kuntayhtymän tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kuntalaki ei edellytä muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista eli pyrkimystä nollatulokseen.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että se toteuttaa kuntayhtymän strategiaa ja edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään myös kuntayhtymän ja sen muodostaman konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kuntayhtymän talousarvion laadinnassa on noudatettu Kuntaliiton julkaisua Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma (Helsinki 2022, 5. uudistettu painos). Talousarvioesitykset on koottu tulosalueittain arvioimalla tulokehitys ja toiminnasta aiheutuvat kustannukset sekä asettamalla toimintakatetavoitteet. Suunnitelmakauden 2024 -2026 sekä toiminnallisten että taloudellisten tavoitteiden

asettamiseen on vaikuttanut kuntayhtymän strategiasta tulevien toimenpiteiden lisäksi keskeisesti valtion hallitusohjelmassa ammatilliselle koulutukselle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset toimenpiteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kuntayhtymän että sen konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuvassa 3 on esitetty kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelun viitekehys.

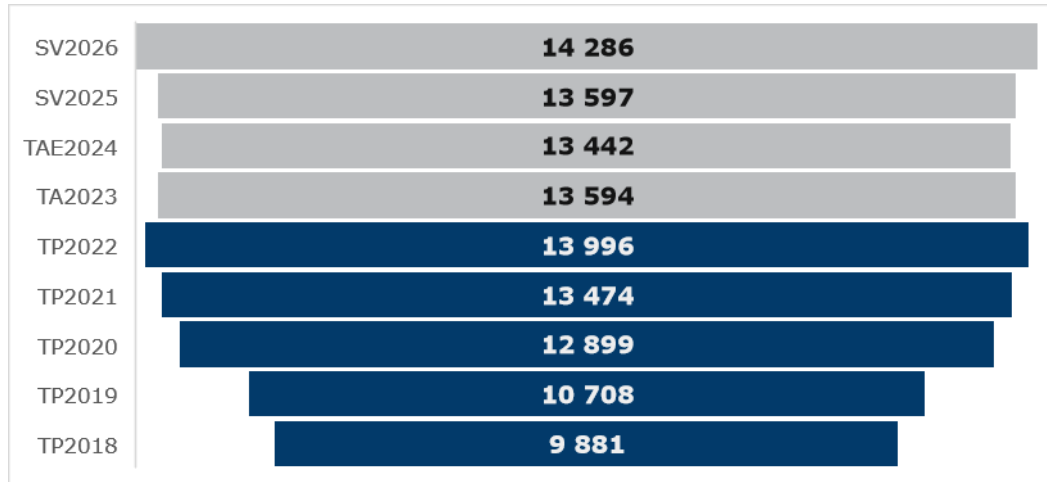

Kuva 3: Kuntayhtymän toiminnan- ja taloussuunnitelman valmistelun viitekehys

Perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymän talousarvio on laadittu siten, että kuntayhtymä kattaa itse toimintansa aiheuttamat menot. Menot katetaan pääosin valtiolta saatavalta ammatillisen koulutuksen rahoituksella. Kuntayhtymän muita tuloja ovat mm. asiakastyö- ja vuokratulot sekä palveluiden myynti tytäryhtiölle. Investointimenot katetaan tulo-rahoituksella, kassavaroilla sekä tarvittaessa lainarahoituksella. Suunnitelmakaudella 2024-2026 ei arvioida olevan tarvetta lainarahoitukseen.

Kuntayhtymän vuoden 2024 talousarviossa ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoitukseen arvioidaan viiden prosentin kasvua vuoden 2023 rahoituksen (20,722 milj. euroa) tasoon nähden. Henkilöstökuluihin on varattu 2,8 prosentin korotus palkkoihin elokuun 2023 toteutuneisiin palkkoihin verrattuna. Suunnitelman mukaiset poistot on otettu huomioon valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti.

Koska kuntayhtymä on pystynyt kasvattamaan vuosina 2018–2022 taseeseen kertynyttä ylijäämää, tämä mahdollistaa sen, että yksittäisen vuoden negatiiviseen rahoituspäätökseen ei tarvitse heti reagoida erillistoimin. Kuvassa 4 on esitetty kuntayhtymän taseen kertynyt ylijäämä vuosilta 2018–2026. Vuosien 2023-2026 luvut ovat arvioita.

Kuva 4: Kertynyt ylijäämä (1000 eur) 2018 - 2026

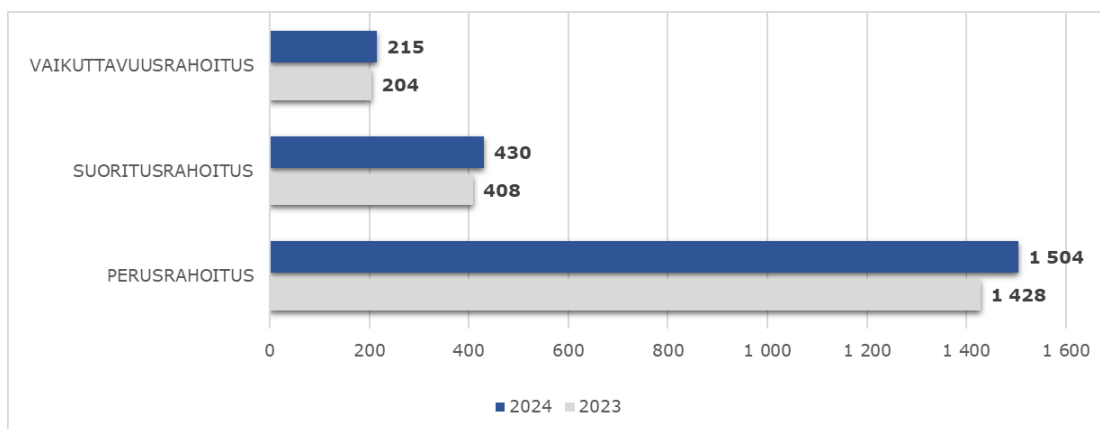
Arvioitaessa suunnitelma-ajanjaksoa yksittäisen vuoden alijäämän sijasta onkin tarkasteltava tilikausien kumulatiivista ylijäämää. Kuntayhtymä pystyy taloussuunnitelmakaudella hallitusti käyttämään koulutuksen hyväksi taseeseen kertynyttä ylijäämää toimintaympäristön ollessa rahoituksellisesti ja ennustettavuudeltaan haastavampi edellisiin vuosiin verrattuna. Haasteita aiheuttavat mm. talouden epävarmuuden kasvu, inflaatio ja energian hintakehitys. Talousarviovuoden 2024 tuloksen arvioidaan olevan alijäämäinen, mutta suunnitelmavuosina 2025-2026 tulos kääntyy ylijäämäiseksi.

Koulutuskuntayhtymän talouden pitäminen vakaalla pohjalla edellyttää kurinalaista taloudenpitoa tulosalueilla ja toiminnan sopeuttamista muuttuviin toimintaympäristön vaatimuksiin. Taseeseen kertynyt ylijäämä tulee pitää suunnitelmakaudella positiivisena. Kustannuspaikkojen tulosjohtaminen kohdentuu erityisesti rahoituksen perusteena olevien suoritteiden saavuttamiseen: opiskelijavuodet, tutkinnot, tutkinnon osat, työllistyminen, jatko-opintoihin sijoittuminen sekä työelämä- ja opiskelijapalautteet. Myös resurssijohtamisen rooli korostuu aiempaa voimakkaammin.

Koski-palvelu (Kansallinen opintosuoritus- ja tutkintotietojen luovutuspalvelu) tuottaa merkittävän osan koulutuksen järjestäjien rahoituksen määräämisessä, toiminnan ohjauksessa ja tuloksellisuuden seurannassa tarvittavista tiedosta. OKM:n tavoitteena on, että Koski-palvelusta saatavaa tietoa hyödynnetään tavoitteiden ja indikaattorien määrittelyssä sitä mukaa, kun sen tietosisältö laajenee ja tietoa kertyy useammalta vuodelta. Tämän takia koulutuskuntayhtymässä tulee kiinnittää huomiota Koski-palveluun siirtyvän tiedon laatuun.

5.2.2 Rahoitus

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2024 ammatillisen koulutuksen määräraha on yhteensä 2,163 miljardia euroa, josta laskennallisen rahoituksen osuus on 2,148 miljardia euroa ja strategiarahoituksen osuus 15 miljoonaa euroa. Ammatillisen koulutuksen määräraha kasvaa talousarvioesityksen mukaan 100 miljoonalla eurolla kuluvan vuoden varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Strategiarahoituksen osuus pysyy samana. Kuvassa 5 on esitetty, miten laskennallinen rahoitus jakaantuu eri rahoituselementteihin vuosina 2023 ja 2024.

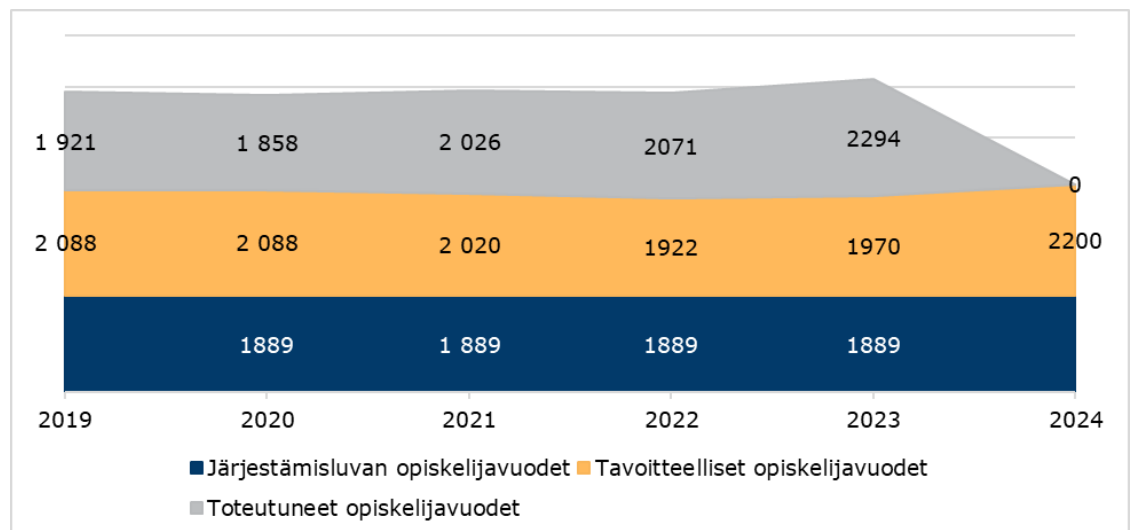
Kuva 5: Eri rahoituselementtien osuudet laskennallisesta rahoituksesta vuonna 2023 ja vuonna 2024 (milj. euroa)

Ammatillisen koulutuksen määrärahaa kasvattavat eniten valtion ja kuntien rahoitusosuuksiin tehtävät ammatillisen koulutuksen indeksin tarkistukset (lisäys yhteensä 124 milj. euroa). Oppivelvollisuuden laajentamisesta aiheutuva määrärahan asteittainen lisäys on vajaa 6 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen määrärahaa puolestaan pienentävät kertaluonteisten lisäysten (hoiva-avustajakoulutuksen lisääminen sekä ukrainalaisille pakolaisille järjestettävä ammatillinen ja TUVA-koulutus) poistuminen yhteensä - 16 milj. euroa sekä lähihoitajakoulutuksen lisäämiseen hoitajamitoituksen muutokseen varautumiseksi varatun määräaikaisen lisärahoituksen asteittainen väheneminen -14 milj. euroa.

OKM on myöntänyt lähtökohtaisesti laskennallisesti vuosina 2019-2022 koulutuksen järjestäjille vuosittain lisäsuoritepäätöksillä perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena opettajien ja ohjaajien sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin lisärahoitukset, yhteensä 235 milj. euroa. Kuntayhtymälle on myönnetty lisäsuoritepäätöksillä lisärahoitusta yhteensä 2,798 milj euroa, joka tulee käytettyä kokonaisuudessaan loppuun vuonna 2023. Kirjanpitolautakunnan (Kila) mukaan lisärahoitus on tullut merkitä kokonaisuudessaan tuotoksi sille tilikaudelle, jonka aikana kirjanpitovelvolliselle on sitovasti syntynyt oikeus lisärahoituksen saamiseen. Koulutuksen järjestäjä ei ole voinut jaksottaa ja tulouttaa lisärahoitusta sille vuodelle, jona sitä on käytetty. Tältä osin tulo menon kohdalle periaate ei ole toteutunut, ja eri vuosien tilinpäätösten tulosten vertailu ja arviointi vaikeutuvat.

Valtion talousarvioesityksessä ammatillisen koulutuksen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on enintään 180 700, josta työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen tulee kohdentaa vähintään 8 100 opiskelijavuotta. Opiskelijavuosien enimmäismäärä pienenee 2800 opiskelijavuotta kuluvan vuoden varsinaiseen talousarvioon nähden. Työvoimakoulutukseen kohdennettavien opiskelijavuosien vähimmäismäärä on 700 pienempi kuin kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa. Muutos tavoitteellisten opiskelijavuosien enimmäismäärässä aiheutuu lähihoitajakoulutukseen kohdennettavan lisärahoituksen vähenemisestä, työvoimakoulutuksena järjestettävän hoiva-avustajakoulutuksen poistumisesta sekä ukrainalaisille pakolaisille järjestettävän ammatillisen koulutuksen ja TUVA-koulutuksen lisärahoituksen poistumisesta.

Kuntayhtymän koulutuksen järjestämisluvan mukainen vähimmäisopiskelijavuosimäärä on 1889. Tämä luku ei sisällä työvoimakoulutukseen kohdennettuja opiskelijavuosia, jotka OKM ilmoittaa kullekin varainhoitovuodelle erikseen suoritepäätöksen yhteydessä. Koulutuskuntayhtymän tavoitteelliset opiskelijavuodet vuodelle 2023 ovat olleet yhteensä 1970, josta työvoimakoulutuksen osuus on 150 opiskelijavuotta. Talousarviovuodelle 2024 koulutuskuntayhtymä hakee opiskelijavuosia 2200, josta kohdenttaisiin työvoimakoulutukseen 154 ja lähihoitajakoulutuksen lisäämiseen 75 opiskelijavuotta. Kuvassa 6 näkyy kuntayhtymän järjestämisluvassa oleva ja tavoitteelliset opiskelijavuodet 2019-2024 sekä toteutuneet opiskelijavuodet 2019-2023. Vuoden 2023 arvo perustuu ennusteeseen.

Kuva 6: Opiskelijavuodet 2019-2024

Aiemmista vuosista poiketen OKM:n on tarkoitus myöntää koulutuksen järjestäjille jo varsinaisella suoritepäätöksellä oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen uudistamisen kokeiluun kohdennettavasta lisärahoituksesta. Kyse on kolmivuotisesta kokeilusta, jossa seurataan koulutuskorvauksen kohdentamisen vaikutuksia nuorten alle 20-vuotiaiden, vailla toisen asteen tutkintoa olevien oppisopimusten määrään. Tähän kokeiluun OKM on varannut 5 milj. euron vuotuisen lisärahoituksen vuosien 2022–2024 ajaksi. Koulutuskuntayhtymälle tätä rahoitusta on myön-

netty vuosina 2022-2023 yhteensä 0,130 milj. euroa. Korotettua koulutuskorvausta on maksettu tarkasteluajanjaksolla 2022-10/2023 työnantajille yhteensä 0,239 milj. euroa.

Lisäksi OKM:n tarkoituksena on, että varainhoitovuoden 2024 aikana jaettavaksi jätettävä opiskelijavuosien määrä on selkeästi aiempia vuosia pienempi.

Olennaisista muutoksista tullaan tarvittaessa esittämään valtuustolle talousarvionmuutosehdotus. Hallintosäännön 24 §:n mukaan muutos on olennainen, jos valtuustotasolla sitoviksi määritellyt tavoitteet muuttuvat yli viisi prosenttia (5%).

<https://okm.fi/suoritepaatosten-valmistelu>

5.3 Rahoitusnäkymät taloussuunnitelmakaudelle

Pääministeri Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu ammatillisen koulutuksen tavoitteeksi varmistaa jokaiselle opiskelijalle riittävät ammatilliset ja sivistykselliset valmiudet sekä työelämätaidot siirtyä opintojen jälkeen työelämään tai jatko-opintoihin. Ammatillisella koulutuksella on myös keskeinen rooli TE2024-uudistuksessa erityisesti osaamisen päivittämisessä. Hallitusohjelmassa on myös mainittu rahoitusmallin sekä toiminnan ohjauksen uudistaminen.

Rahoitusmallin uudistamisen tavoitteena on luoda kannusteita koulutuksen järjestäjille ohjata opiskelijoita suorittamaan tutkintoja pienempiä osaamiskokonaisuuksia, huolehtia opintojen suorittamisesta, valmistumisesta sekä työllistymisestä tai jatko-opintoihin siirtymisestä valmistumisen jälkeen. Myös vaikuttavuusrahoituksen mittaristoa kehitetään ja sen seuranta ajantasaistetaan. Lisäksi rahoitusmalliin luodaan kannusteita, joilla vastataan jatkuvan oppimisen edellytysten vahvistamiseen ja alueelliseen työvoimatarpeeseen. Toiminnan ohjauksen uudistamisen tavoitteena on vahvistaa ohjauksen vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta sekä varmistaa järjestäjäneutraaliteetti.

Ammatillista koulutusta koskevien hallitusohjelmakirjausten valmistelun tueksi opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut lokakuussa 2023 ammatillisen koulutuksen sidosryhmiä edustavan seurantaryhmän. Tämän työryhmän tehtävänä on laatia hallitusohjelman mukaiset esitykset:

- ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamiseksi
- koulutuksen järjestäjien toiminnanohjauksen uudistamiseksi
- koulutustarjonnan suuntaamisesta nykyistä paremmin työelämän tarpeiden mukaisesti
- tilauskoulutuksen mahdollisuuden avaamiseksi
- aikuisten tutkintokoulutusta suuntaamiseksi koulutustasoa nostavaan tai työmarkkina-asemaa parantavaan koulutukseen sekä tutkintoja pienempien osaamiskokonaisuuksien suorittamiseen

- velvoitteesta maahanmuuttajien kielikoulutuksen jatkamisesta kielitaitovaatimuksen saavuttamiseksi.

Seurantaryhmän puheenjohtajana on ylijohtaja Petri Lempinen ja varapuheenjohtajana neuvotteleva virkamies Ville Heinonen opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Tulevan rahoitusjärjestelmäuudistuksen lisäksi suunnitelmakaudella merkittävä epävarmuustekijä ja riski liittyy kustannusten kasvuun. Toimintakulujen budjetoinnille luo edelleen epävarmuutta energian hintakehitys ja inflaation kehittyminen.

5.4 Riskit ja niiden hallinta

Niin strategisten kuin operatiivistenkin riskien hallinta toteutetaan kuntayhtymän hallintosäännössä määriteltyjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on laadittu riskikartoitus, riskianalyysi ja riskisuunnitelma, jonka keskeinen sisältö on esitetty alla olevassa taulukossa. Riskit on järjestetty suuruusjärjestykseen, joka on saatu kertomalla riskin vakavuus sen toteutumisen todennäköisyydellä ja todennäköisyydellä, jolla riski toteutumisen uhka havaitaan ennen sen toteutumista. Asteikko on 1:stä 160:een. Erityiseen tarkkailuun on otettu ne riskit, joiden RPN on yli 48 tai joiden toteutuminen aiheuttaa henkilövahinkoja. Riskikartoitus, -analyysi ja -suunnitelma on päivitetty vuoden 2022 lopussa.

Kuntayhtymän suurimmat riskit liittyvät tulevaisuuden epävarmuuteen, tiedon hallintaan sekä ennakkoimattomiin, yllättäviin tapahtumiin. Näille riskeille on suunniteltu tarvittavat hallintakeinot.

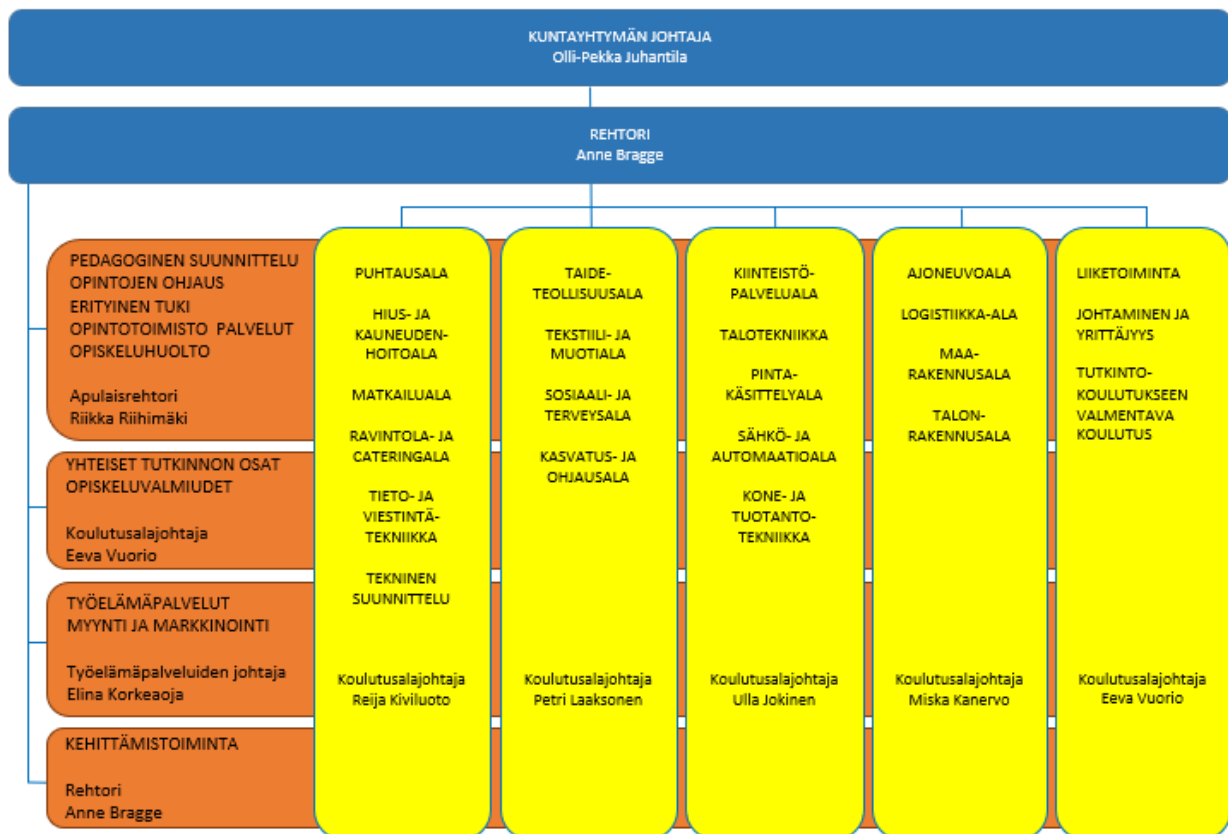
Riskilaji	Riskin ilmenemismuoto	Riskin toteutumisen seuraukset	Vahvuus	Henkilöriski	Riskin syy / Riskin toteutumisen mekanismi	Toteutuminen	Riskin toteutumisen estävät tai riskin toteutumisen havaitsemista auttavat nykyisin käytössä olevat menetelmät	Havaitseminen	R P N
Omaisuus ja keskeyty	Liikenneonnettomuudet/vahingot	Toiminta vaikeutuu	4	x	Huolimattomuus, asenneongelmat, ulkopuolisten toiminta	2	Koulutus, kuntayhtymän kalustoston ylläpito	10	80
Tilat	Epäjärjestys	Henkilövahingot, laiterikot	3	x	Ei huolehdi tilojen yleisestä järjestyksestä ja siisteydestä	3	Koulutus, katselmuksot, valvonta	6	54
Henkilö	Epidemiat	Henkilökunnan ja opiskelijoiden poissaolot, toiminnan keskeytyminen	3	x	Epidemia, pandemia	3	-	6	54
Henkilö	Ei reagoida Sec App -hälytyksiin	Henkilö- ja omaisuusvahingot	4	x	Runsaat väärät hälytykset, Sec App -järjestelmän toimimattomuus	3	-	4	48
Henkilö	Väkivallan uhka opiskelijoiden taholta	Henkinen kuormittuminen	3	x	Turvallisuussuunnitelman ja järjestyssääntöjen noudattamatta	2	Turvallisuussuunnitelman noudattaminen, opintojen turvallisuussuunnitelman noudattaminen, opintojen ohjaussuunnitelman toteuttaminen, järjestyssääntöjen noudattaminen	8	48
Strateginen	Suojelusuunnitelman puuttuminen tai toimimattomuus	Kriisitilanteisiin varautumattomuus	3	x	Resurssien rajallisuus	2	Turvallisuussuunnitelman noudattaminen, opintojen ohjaussuunnitelman toteuttaminen, järjestyssääntöjen noudattaminen	6	36
Opetus	Liikenne	Opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan turvallisuuden vaarantuminen	3	x	Piittaamattomuus, sääntöjen noudattamatta jättäminen,	2	Liikenteenohjaus, nopeusrajoitukset, merkityt pysäköintialueet	6	36
Opetus	Väärät työmenetelmät	Työturvallisuuden vaarantuminen	4	x	Opiskelijoiden kielitaidon puute, ohjauksen puute	2	alakohtaiset riskikartoitukset, työohjeet, opiskelijoiden perehdytys	4	32
Henkilö	Resurssipuute	Toiminnan keskeytyminen	2	x	Sairastuminen, uupuminen	2	Työterveyshuolto, esimiesalaiseskustelut, kehityskeskustelut	6	24
Henkilö	Kemikaalivahingot	Sairastuminen, loukkaantuminen	2	x	Puuttuva käyttöopastus/-ohjeistus	2	-	4	16
Henkilö	Henkilövahingot / tapaturmat	Taloudelliset menetykset	2	x	Vahingot, onnettomuudet	2	Perehdytys, ohjeet, turvakävelyt	4	16
Opetus	Koneiden/laitteiden heikko kunto	Kasvattaa työturvallisuusriskiä	3	x	Huoltojen laiminlyönti, puutteellisen perehdytys/opastus, puutteellinen	2	Säännölliset huollot, käyttöohjeet, käytön opastus	2	12
Tilat	Tilojen kosteuteen - ja sisäilman laatuun liittyvät ongelmat	Terveyshaitat	4	x	Kiinteistön kuluminen	1	Saneeraus, uudisrakentaminen	2	8
Tieto	Tietojärjestelmien toimimattomuus	Toiminnan halvaantuminen, ylimääräinen työ, kustannukset,	3		Sähkökatkos, palvelunestohyökkäykset, laiterikot,	3	Varavoima, palomurto, virusohjelmat, tietojen	8	72
Tieto	Tietojärjestelmien suojaamattomuus	Tietovuodot, hakkerointi, virusepidemiat, palvelunestohyökkäykset yms.	3		Puutteet tietoturva	3	Käyttäjäoikeuksien hallinta, Tietojen luokittelu ja luokituksen mukainen käsittely, Salassapitosopimukset, Tiedottamisen vastuut määriteltä, Toimiva pilvialueen virusohjelmat ja säännöllinen keskitetty seuranta, DDoS pesuri.	8	72
Strateginen	Salon eläkeläistyminen, lapsiperheiden väheneminen	Opiskelijakato	3		Heikko työtilanne, alueen houkuttelevuus	4	Verko-opintojen toteuttaminen kohderyhmänä koko Suomi	6	72
Omaisuus ja keskeyty	Sähkön-/veden-/kaukolämmönjakelun häiriöt tai katkoksia	Toiminnan häiriintyminen tai keskeytyminen	2		Myrsky, tulva tms	3	Tietojärjestelmät on suojattu varavoimalla. Seurataan aktiivisesti	10	60
Ympäristö	Jätteenkäsittelyn laiminlyönti	Ylimääräisten kustannusten aiheutuminen	3		Välinpitämätön asenne	3	Jätehuoltosuunnitelman noudattaminen	6	54
Talous	Rahoitusjärjestelmän muutokset	Tulojen väheneminen, käytettävissä olevien tulojen ennakkoinnin	3		Aloituspaikeiden väheneminen, yksikköhintojen lasku, inflaatio	3	Seuranta, toiminnan tehostaminen	6	54
Ympäristö	Maaperän saastuminen	Kustannukset kasvaa, imago heikkenee, toiminta keskeytyy	3		Polttoainevuodot	2	Vuotosuojat, öljynerotuskaivot	8	48
Ympäristö	Maaperän saastuminen	Kustannukset kasvaa, imago heikkenee, toiminta keskeytyy	3		Vialliset laitteet, huolimattomuus, Virheellinen aineiden käyttö, säilytys tai hävitys	2	Määräaikaishuollot, opiskelijoiden ohjaus	8	48
Tilat	Tulipalot yms.	Henkilövahingot, ympäristövahingot, toiminnan keskeytyminen, kustannukset	3		Väärät työtavat, huolimattomuus, liikkuvuus, laitevial	2	Peilastussuunnitelmat, turvakävelyt	8	48
Omaisuus ja keskeyty	Tulipalo	Toiminnan keskeytyminen	3		Sähkölaitevial, varmaton tulenkäsittely, varmaton tulenarkojen materiaalien käsittely	2	Turvallisuuskoulutus, palovaroitin- ja sammutusjärjestelmä (Hyon)	8	48

Taulukko 2: Kuntayhtymän riskisuunnitelman mukaiset keskeisimmät riskit

6. Käyttötalous

6.1 Salon seudun ammattiopisto

Vastuuhenkilö: Salon seudun ammattiopiston rehtori

Kuva 7: Salon seudun ammattiopiston organisaatio

Ammatillinen toisen asteen koulutus on murrosvaiheessa. Ammatillisen koulutuksen reformiksi kutsuttu lainsäädäntöuudistus 2017 vuoden lopussa yhdisti nuorten ja aikuisten ammatillista koulutusta monien toimintatapojen ja-prosessien osalta. Oppivelvollisuuslailla 2020 linjattiin toimintaan ja koulutuksen maksuttomuuteen liittyviä eroja oppivelvollisten ja aikuisopiskelijoiden osalta. Nykyisen hallitusohjelman tavoitteissa edelleen selkiytetään mitä yhteneväisyyksiä ja mitä eroja ensimmäistä toisen asteen tutkintoa suorittavien oppivelvollisten ja ammattitaitoa päivittävien aikuisopiskelijoiden koulutuksen toteuttamiseen ja rahoitukseen liittyy. Koulutuksen vaikuttavuus ja toiminnanohjaus on myös vahvasti esillä hallitusohjelman tavoitteissa. Oppilaitoksen arjessa esitetyt tavoitteet vaikuttavat monella eri osa-alueella.

Työelämäyhteistyötä vahvistetaan, jotta voidaan vastata kasvavaan työvoima- ja osaamistarpeeseen. Opintojen jälkeisen työllistymisen varmistamiseksi tulee tunnistaa alueen työpaikkojen osaamistarpeet, valmentaa opiskelijat hyvin koulutussopimusjaksoille sekä entisestään lisätä kaikilla koulutusaloilla oppisopimusta.

Koulutuspaikkojen kohdentamisessa huomioidaan alueen elinkeinoelämän osaamis- ja työvoimatarpeet. Koulutustarjonnan suunnittelussa tehostetaan yhteistyötä alueen työpaikkojen kanssa. Työelämäpalvelut profiloituvat työelämän kumppaniksi hakemalla ratkaisuja myös työssä olevan henkilöstön ammattitaidon kehittämiseksi ja uusien työntekijöiden kouluttamiseksi.

Jatkuvan oppimisen osalta verkostoyhteistyötä kehitetään niin seutukunnallisesti kuin maakunnallisesti. Salo valmistelee TE-palvelut 2024 toimintaa Someron, Marttilan ja Koski Tl:n kanssa. Ammattiopisto on mukana verkostoyhteistyössä ja tavoitteena on parantaa seutukunnallisen ennakointitiedon hyödyntämistä, toimintatapoja opiskelijoiden työllistymiseksi sekä työvoimakoulutuksen toteuttamista ja vaikuttavuutta. Kuntakokeilun ja TE-palveluiden päivystys on alkanut syksyllä 2023 oppilaitoksen tiloissa. Tämä on helpottanut opiskelijoiden asiointia sekä mahdollistaa jatkossa myös toimivan yhteistyön työvoimakoulutuksen asiakashankinnassa että valmistuvien opiskelijoiden työllistymisen tukemisessa.

Jatkuvan oppimisen strategiatyötä ja palveluita tarkastellaan Turun koordinoimassa maakuntatason kehittämishankkeessa. Hanketyöhön osallistumalla saadaan laajempi näkökulma aikuiskoulutuksen ratkaisuihin ja omaa koulutustarjontaa ja toteutusta voidaan rikastaa toimivalla yhteistyöllä alueen muiden oppilaitosten kanssa. Strategisten tavoitteiden suuntaista toimintaa ja kumppanuutta vahvistetaan myös oman toiminta-alueen kuntien ja työpaikkojen kanssa.

Aikuisopiskelijoiden määrä on ollut jo viimeiset vuodet noin 75 % opiskelijavolyymistä. Aikuiskoulutustuki on päättymässä Petteri Orpon hallituksen linjausten perusteella ja tavoitteeksi on asetettu tarjota aikuisille ensisijaisesti ammatti- ja erikoisammattitutkintoja ja näiden tutkinnonosia ja mahdollisesti tutkinnonosaa pienempiä opintokokonaisuuksia. Hallitusohjelman tavoitteena on vähentää jo tutkinnon suorittaneiden perustutkintokoulutusta. Nämä linjaukset tuovat uusia haasteita. Koulutustarjontaa tulee uudistaa useilla koulutusaloilla. Pedagogiset ratkaisut täytyy suunnitella entistä tarkemmin aikuisopiskelijalle soveltuvaksi. Opiskeluajojen lyhentyminen vaikuttaa opiskelijavolyymiin ylläpitämiseen ja tuo haasteita opiskelijahankintaan. Monimuotokoulutuksella koulutustarjontaa voi laajentaa maantieteellisesti, mutta samalla oppilaitosten välinen kilpailu asiakkaista tulee kiristymään.

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen eli JOTPAN rahoittamalla valtionavustuksella on tarkoitus jatkaa työvoiman ulkopuolella oleville ukrainalaisille sekä ammatillista koulutusta että suomen kielen opetusta ja muita osaamispalveluita työllistymisen tueksi. Vuoden 2024 aikana koulutusta toteutetaan hoiva-avustajan, linja-autokuljettajan, varastohoitajan sekä ravintola- ja cateringalan tehtäviin. Uusina koulutuksina käynnistyvät puhdistuspalvelualan ja metallialan koulutukset. Jotpa-koulutuksissa on toteutettu hyvin ns. hakevaa toimintaa potentiaalisten opiskelijoiden löytämiseksi, työvaltaisia koulutusratkaisuja sekä suomen kielen opetuksen toteutusta osana ammatillista koulutusta. Nämä toimintatavat ovat siirrettävissä helposti myös muuhun koulutukseen.

Suomi toisena kielenä opetusta tullaan jatkamaan ja toimintarakennetta kehitetään, jotta sitä voidaan tarjota myös muille maahanmuuttajaopiskelijoille, joilla on heikko suomen kielen taito.

Jatko-opintoihin pääsy ja koulutustason nosto korostuu työllistymisen rinnalla ammatillisen koulutuksen vaikuttavuutta mittaavana tekijänä. Salon seudun ammattiopistossa tehdään yhteistyötä Turun ammattikorkeakoulun kanssa amk-opintojen liittämiseksi osaksi perustutkintoa. Opiskelijoilla on jo mahdollisuus suorittaa matematiikassa ja viestinnässä ammattikorkeakouluopintoja. Useilla koulutusaloilla on myös ammatillisia amk-opintokokonaisuuksia tarjolla. Tavoitteena jatkossa on laajentaa korkeakouluyhteistyötä uusille koulutusaloille ja ohjata enemmän opiskelijoita amk-opintojen suorittamiseen ja vahvistaa näin jatko-opintoihin pääsyä ja siellä pärjäämistä. Uutena toimintamallina kehitetään korkeakouluyhteistyötä ns. polkuopintoina varhaiskasvatuksen opettajan opintoihin. Ammattiopistossa hankeverkostossa on mukana sosiaali- ja terveysalan sekä kasvatus- ja ohjausalan opettajat.

Opetuksen sisältöjen päivittäminen on jatkuvaa ja sitä tehdään mm. tutkinnon perusteiden uudistuessa, haettaessa uusiin tutkintoihin järjestämisalupia sekä suunnittelemalla työnantajien kanssa ns. paikallisia tutkinnonosia. Ennakointitoiminnan ja tiiviin työelämäyhteistyön kautta tulevaisuuden osaamistarpeet voidaan tunnistaa ja opetussisältöjä ja opetusmenetelmiä kehittää jatkuvasti. Tämä edellyttää myös henkilöstön osaamisen kehittämistä. Henkilöstöllä on mahdollisuus kehittää osaamistaan mm. osallistumalla täydennyskoulutukseen, kehittämishanketyöhön tai työelämäjaksoille. Opettajille suunnatun täydennyskoulutuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa tehdään yhteistyötä Varsinais-Suomen ammatillisten oppilaitosten kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön strategiarahoituksella on toteutettu Kestävän kehityksen tiekartta hankkeessa, joka päättyy 2023. Hankkeeseen osallistuivat lähes kaikki koulutuksen järjestäjät. Vuoden 2024 aikana on tarkoitus kytkeä Kestävän kehityksen tiekartan mukaiset sisällöt ja toimintatavat eri alojen opetussisällöiksi.

Oppimisen ja ohjauksen tukea tulee kehittää amk-opintokokonaisuuksien tarjonnan laajentamisessa, mutta myös kaikessa tutkintokoulutuksessa. Puutteet mm. opiskeluvalmiuksissa ja digi - taidoissa hidastavat opinnoissa etenemistä. Tavoitteena on, että opinnoissa läpäisyä vahvistetaan ja opintojen keskeyttämistä pystytään vähentämään toteuttamalla opiskelijälähtöisesti erilaisia tuen muotoja ja pedagogisia ratkaisuja. Ratkaisujen kehittämisessä ja toteuttamisessa keskeinen rooli on jokaisella koulutusallalla moniammatillisessa yhteistyössä. Toimenpiteet liittyvät hyvin suunniteltuun opiskelijälähtöiseen opiskelupolkuun, opinto-ohjaukseen, erilaisiin tukiopetuksen toteuttamismuotoihin, erityisen tuen toteuttamiseen, sekä opiskeluhuollon tarjoamiin palveluihin. Tutkintoon valmistava koulutus ja yhteistyö alueen nuorten pajojen kanssa ovat osaltaan laajentamassa mahdollisuuksia toimivan opiskelupolun toteuttamiseksi. Vuoden 2025 mennessä edellytetään, että kaikilla koulutuksenjärjestäjillä on oppimisen tuen rakenteet ja toimintamallit kuvattuna. Ammattiopisto valmistelee hankehakemuksen Opetushallituksen oppimisen tuen kehittämishankkeeseen.

Oppimisen ja opiskelun esteet eivät aina liity vain oppimisen valmiuksiin ja taitoihin. Usein arjen hallinnan haasteet ovat esteenä edetä sujuvasti opinnoissa. Tausalla voi olla erilaisia tekijöitä, jotka heikentävät opiskelijan hyvinvointia ja madaltavat kynnystä syrjäytymiseen. Kouluterveyskyselyissä esille nousee mm. yksinäisyys, harrastusten vähäisyys, päihteiden käyttö sekä mielenterveydelliset haasteet.

Ammattiopistossa käynnistyy loppuvuodesta 2023 Opetushallituksen hanke jengiytymisen ennalta ehkäisemiseksi ja opiskelijoiden hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Hanke kestää vuoden 2025 kesään asti. Tavoitteena on vahvistaa yhteisöllistä toimintaa mm. järjestämällä tapahtumia ja osallistamalla opiskelijoita taukotoimintaan, löytää harrastusmahdollisuuksia opiskelijoille ja lisätä koulutusaloilla toiminnallisuutta ryhmäytymisen vahvistamiseksi. Hankerahoituksella palkataan kaksi yhteisöpedagogia koordinoimaan ja toteuttamaan toimintaa yhteistyössä opetushenkilöstön ja opiskeluhuollon kanssa. Hankkeeseen liittyy myös toimintamallien vahvistamista Ankkuritoiminnan sekä perusasteen koulutuksen kanssa toiselle asteelle siirtymissä.

Salon-Somero perhekeskus on mukana valtakunnallisessa THL:n hankkeen osaluueessa, jossa kehitetään sujuvia palveluita nuorten mielenterveyspalveluiden osalta. Ammattiopiston edustus on hankkeessa mukana oppilaitoksessa toimivan opiskeluhuollon henkilöstön kanssa. Myös näistä kehittyvistä palveluketjuista odotetaan toimivia tukimuotoja mielenterveyspalveluita tarvitseville opiskelijoille.

Toiminnan ohjaamiseen ja johtamiseen liittyen Opetus- ja kulttuuriministeriön strategiarahoituksella käynnistetään laajasti koko ammatillisen koulutuksen kenttää koskevat hankkeet; digitalisaatiokyvykkyyden vahvistaminen sekä strategisen ja pedagogisen toiminnan johtaminen. Koulutuskuntayhtymä ja Ammattiopisto ovat mukana molemmissa hankkeissa tavoitteena kehittää toimintaa muutoshasteisiin vastaamiseksi ja asetettujen tulostavoitteiden saavuttamiseksi.

Koulutukseen liittyvät tulostavoitteet vuodelle 2024 on tavanomaisesti koottu tulokorttiin. Tavoitteissa keskeistä on työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen vahvistaminen, työelämäpalautteen parantaminen, opintojen läpäisyn, tutkintojen ja tutkinnonosien määrän kasvattaminen sekä opintojen keskeyttämisen vähentäminen. Tulostavoitteiden toetutumisen seurantaan saadaan selkeä parannus, kun tulokorttitietoja jatkossa saadaan ala- ja tutkintokohtaisesti. Tämä mahdollistaa täsmällisesti suunnatut toimenpiteet tilanteen tarvitsemalla tavalla.

Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat merkittävä tekijä toiminnan muuttuessa. Vuosien 2019–2023 ajan lisärahoituksella on voitu palkata opetus- ja ohjaushenkilöstöä. Rahoituksen loppuminen tuo taloudellisia haasteita, joka käytännössä tarkoittaa, että toimintaa toteutetaan ja uudistetaan pienemmällä henkilöstömäärällä. Opetuksen vaikuttavuutta parantavien toimenpiteiden uudistamisessa ja kokeilemisessa on henkilöstölle olennaista esihenkilöiden ja johtamisen tuki, selkeät tavoitteet, mahdollisuus toiminnan kannalta perusteltuun työnjakoon, riittävät resurssit valittujen toimenpiteiden toteuttamiseksi sekä osaamisen vahvistaminen.

Taulukossa 3 on esitetty ammattiopiston tuloslaskelma.

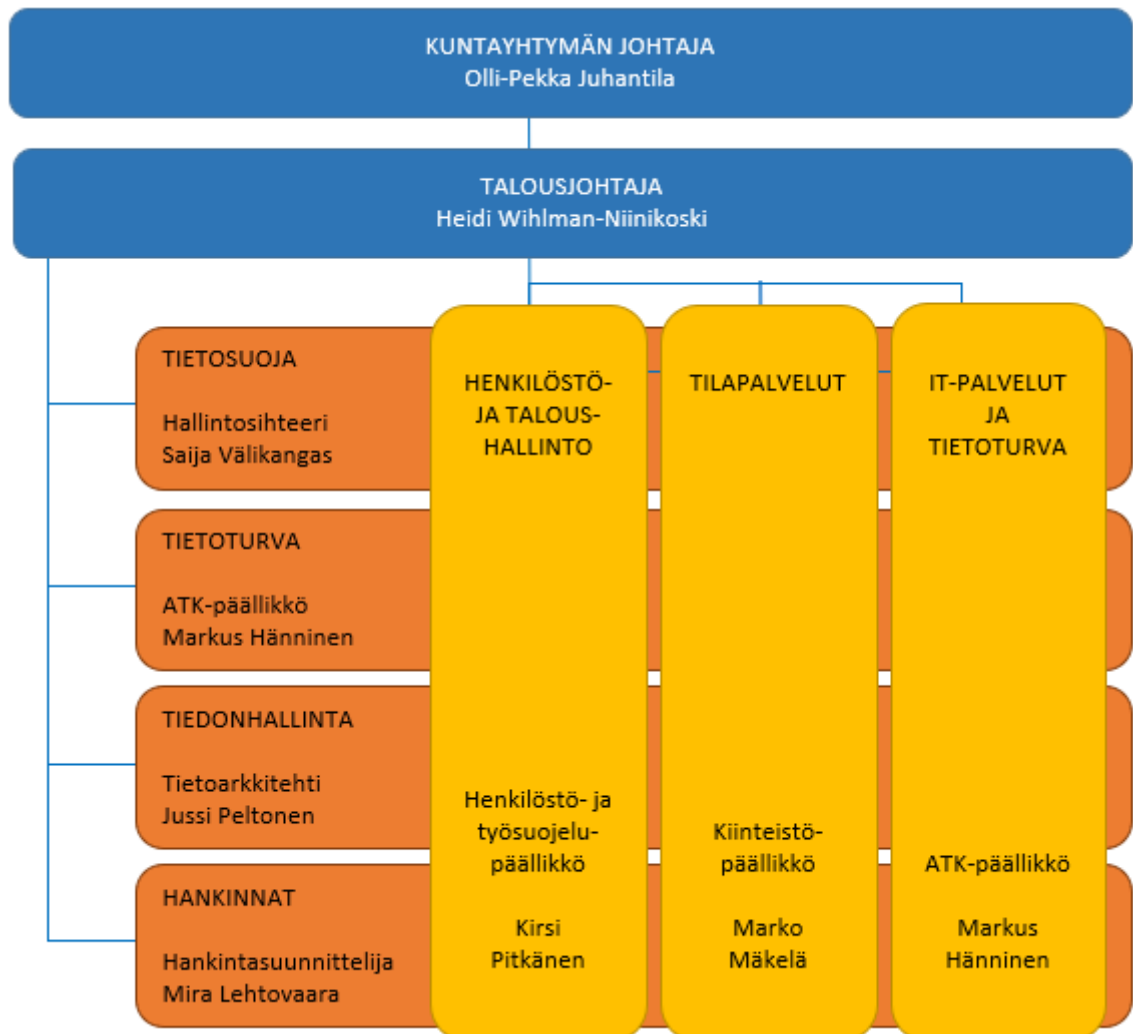
	TP2022	TA2023	TAE 2024	TA-%	SV 2025	SV 2026
Toimintatuotot	16 499	16 520	17 185	104 %	17 028	17 284
Toimintakulut	-15 049	-15 483	-16 573	107 %	-16 035	-15 926
Henkilöstökulut	-11 403	-11 487	-12 323	107 %		
Palvelujen ostot	-1 222	-1 282	-1 352	105 %		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 479	-1 671	-1 632	98 %		
Avustukset	-106	-106	-207	195 %		
Muut toimintakulut	-839	-936	-1 059	113 %		
Toimintakate (SITOVA)	1 450	1 036	612	59 %	993	1 358
Rahoitustuotot ja -kulut	1	0	0	***	0	0
Vuosikate	1 451	1 036	612	59 %	993	1 358
Poistot ja arvonalentumiset	-242	-390	-414	106 %	-451	-415
Tilikauden tulos	1 208	646	198		542	943
TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT						
TOIMINTAKATE%	9 %	6 %	4 %		6 %	8 %

Taulukko 3: Salon seudun ammattiopiston tuloarviot ja määrärahat (1000€)

6.2 Koulutuksen järjestämispalvelut

Vastuuhenkilö: Talousjohtaja

Koulutuksen järjestämispalveluihin kuuluvat henkilöstö- ja taloushallinnon, tilapalveluiden sekä tietohallinnon tulosityksiköt. Tilapalvelut-tulosityksikkö muodostuu kiinteistö-, laitos- ja ruokahuollosta. KJP:n vastuualueeseen kuuluvat myös tietosuojaan, tietoturvaan, tiedonhallintaan sekä hankintatoimeen liittyvät tehtävät. Ku-
vassa 8 on esitetty koulutuksen järjestämispalveluiden organisaatorakenne.

Kuva 8: Koulutuksen järjestämispalveluiden organisaatio

Kuntayhtymän uudistuneessa strategiassa keskeisiä tekijöitä ovat uudistumiskyky, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Uudistumiskyvyssä on olennaista, kuinka nopeasti pystymme oppimaan uutta ja muuttamaan toimintaamme muuttuvien tilanteiden mukaan. Tämä tarkoittaa, että meillä on osaava ja innostunut henkilökunta, jolla on halu ja tahto kehittää itseään ja työyhteisöään yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Levitämme hyviä käytäntöjä ja onnistumisia työyhteisöme sisällä, ja parannamme tiimityöskentelyn edellytyksiä. Vahvistamme positiivista toimintakulttuuria kuntayhtymän sisällä. Omalla toiminnallaan jokainen vahvistaa myös positiivista mielikuvaa kuntayhtymästä sidosryhmillemme.

Keskeinen periaate kaikessa toiminnassamme on arvostava vuorovaikutus ja asiakaspalvelukulttuuri. Teemme asiakastytyväisyyskyselyn koulutuksen järjestämispalveluiden toiminnasta vuoden 2024 aikana. Kyselyn vastaukset antavat meille arvokasta tietoa siitä, miten asiakkaamme kokevat palvelumme, ja mahdollistaa palveluidemme jatkuvan parantamisen.

Pyrimme edistämään opiskelijoidemme tulevaisuuden uramahdollisuuksia tarjoamalla työharjoittelupaikkoja laajasti kaikissa koulutuksen järjestämispalveluiden tiimeissä. Käymme vuoropuhelua koulutusalojen kanssa, jotta pystymme entistä paremmin vastamaan niin koulutusalojen kuin opiskelijoiden odotuksiin ja tarpeisiin työssäoppimispaikoille ja oppimisympäristöille. Omalta osaltamme olemme kehittämässä toimintamalleja opiskelijoiden osallistamisen ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi.

Vuosi 2024 tuo mukanaan useita tietohallinnon toimenpiteitä, jotka tukevat organisaatiomme tehokasta toimintaa, tietoturvaa sekä tekoälytoimintasuunnitelman laatimista. Laitekannan optimoinnilla pystymme hallitsemaan laiteresursseja tehokkaammin. Käyttöasteen seuranta on olennainen osa resurssien optimointia ja mahdollistaa myös kustannustehokkuuden.

Tietoturvan jatkokehitys on kriittinen organisaatiomme suojelemiseksi kasvavilta tietoturvariskeiltä. Järjestämme koulutusta ja lisäämme tietoisuutta pitämällä info-tilaisuuksia henkilöstölle, jotta vähennämme tietoturvauhkien riskiä. Päivitämme ja vahvistamme tietoturvakäytäntöjämme vastaamaan nykyisiä ja tulevia riskejä. Varaudumme tietoturvaloukkauksiin laatimalla ja testaamalla tietoturvaloukkausten varautumissuunnitelmaa (Taisto-harjoitus).

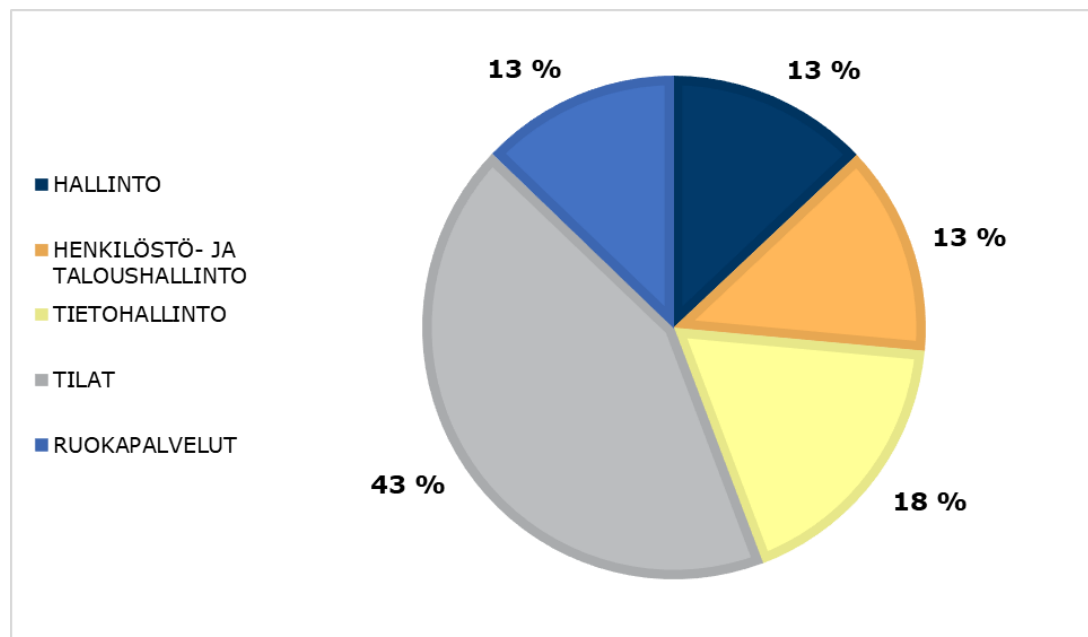
Tekoälytoimintasuunnitelman laatiminen on tärkeää, jotta pysymme kilpailukykyisenä ja pystymme hyödyntämään tekoälysovellusten käyttömahdollisuuksia kuntayhtymän toiminnan eri osa-alueilla. Keskeistä on myös tekoälyosaamisen kehittäminen organisaatiossamme.

Henkilöstö- ja taloushallinnossa keskitymme prosessien kehittämiseen. Tarkastelemme nykyisiä prosessejamme ja etsimme mahdollisia yhdistämisen tai automatisoinnin mahdollisuuksia. Tulevan vuoden aikana kartoitamme organisaation tarpeet ja odotukset uudelle työajanseurantajärjestelmälle ja käyttäjäystävälliselle työkalulle. Kartoitamme markkinoilla olevia työajanhallinnan sovelluksia. Mahdollinen uuden sovelluksen hankinta ajoittunee loppuvuoteen 2024 ja käyttöönotto vuoden 2025 ensimmäiselle vuosineljännekselle.

Laitoshuollossa päivitämme tilojen siivouksen mitoitussuunnitelman, jolloin voimme kohdistaa siivousresurssit optimaalisesti samalla varmistaen puhtaat ja turvalliset työympäristöt. Ruokapalveluissa keskitymme reseptiikkasovelluksen vaihtoon. Uudella sovelluksella pystymme koostamaan digitaalisen reseptiikan; ruokalistat; ostoehdotukset; kustannuslaskennan; tiedot asiakkaille ravintosisälistä, ainesosista ja allergeeneista. Kiinteistöpalveluissa tarkastelemme nykyisen kiinteistöautomaation mahdollistamat energiansäästömahdollisuudet ja automaatiomahdollisuuksien lisäyksen (IV-laitteet ja valaistus). Lisäksi parannamme ja jouhevoitamme avaintenhallinta- sekä ulkoisten asiakkaiden tilanvarausprosessia. Kuntayhtymän ulkoisten asiakkaiden tilatiedustelujen ja -varausten hoitaminen siirtyvät kiinteistöpalveluille vuonna 2024.

Laadimme myös hankintatoimintasuunnitelman, kehitämme edelleen tiedolla johtamista ja parannamme digitaalista kyvykkyystämme. Verkko-oppimisolustan uudistaminen on yksi toimenpide tiedolla johtamisen kehittämisessä ja digikyvykkyystemme parantamisessa. Tavoitteena on ottaa verkko-oppimisolustan hankinnassa huomioon kokonaisvaltainen ajattelu markkinoinnista ja hakeutumisesta opetustapahtumiin ja tästä syntyvän datan hyödyntäminen. Keskeistä toiminnassamme on myös tavoitella kestävää ja vastuullista toimintaa sekä edistää vihreää siirtymää. Tähän liittyy olennaisesti opetushallituksen rahoittamassa VASKI-hankkeessa laaditun ammatillisen koulutuksen kestävyystiekartan hyödyntäminen omassa toiminnassamme.

Tarkasteltaessa koulutuksen järjestämispalveluiden toimintakulujen jakautumista eri tukipalveluille kiinteistö- ja laitoshuollon kustannukset ovat vajaa puolet kokonaiskustannuksista. Hallinnon kustannuksissa on keskushallinnon lisäksi eri toimielinten eli hallituksen, valtuuston, tarkastuslautakunnan ja toimikuntien kustannukset. Alla olevassa kuvassa 9 on esitetty koulutuksen järjestämispalveluiden toimintakulujen jakautuminen eri tukipalveluiden kesken.

Kuva 9: Koulutuksen järjestämispalveluiden toimintakulujen jakautuminen eri tukipalveluiden kesken

KJP:n toimintatuotot nousevat 10 prosenttia, jota selittää myyntituottojen kasvu. Toimintakulut kasvavat vajaa kaksi prosenttia edellisen vuoden talousarvioon nähden. Henkilöstösuunnitelmassa vuodelle 2023 koulutuksen järjestämispalveluiden henkilötövuosiksi on arvioitu yhteensä 43,7. Henkilötövuodet pysyvät edellisvuoden tasolla. Koulutuksen järjestämispalveluiden tuloslaskelma on esitetty taulukossa 4.

	TP2022	TA2023	TAE 2024	TA-%	SV 2025	SV 2026
Toimintatuotot	5 716	5 662	6 219	110 %	6 272	6 366
Toimintakulut	-5 290	-5 546	-5 644	102 %	-5 634	-5 596
Henkilöstökulut	-2 095	-2 173	-2 304	106 %		
Palvelujen ostot	-1 319	-1 312	-1 326	101 %		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 237	-1 349	-1 321	98 %		
Avustukset	0	0	0	***		
Muut toimintakulut	-639	-712	-692	97 %		
Toimintakate (SITOVA)	427	116	576		638	771
Rahoitustuotot ja -kulut	-105	-77	162	-212 %	91	95
Vuosikate	321	39	738		729	865
Poistot ja arvonalentumiset	-1 487	-1 567	-1 640	105 %	-1 669	-1 671
Tilikauden tulos	-1 165	-1 528	-902		-940	-806
Varausten ja rahastojen muutos	479	480	552		552	552
Tilikauden voitto/tappio	-686	-1 048	-350		-388	-254
TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT						
Toimintakate%	7 %	2 %	9 %		10 %	12 %

Taulukko 4: Koulutuksen järjestämispalveluiden tuloarviot ja määrärahat (1000 €)

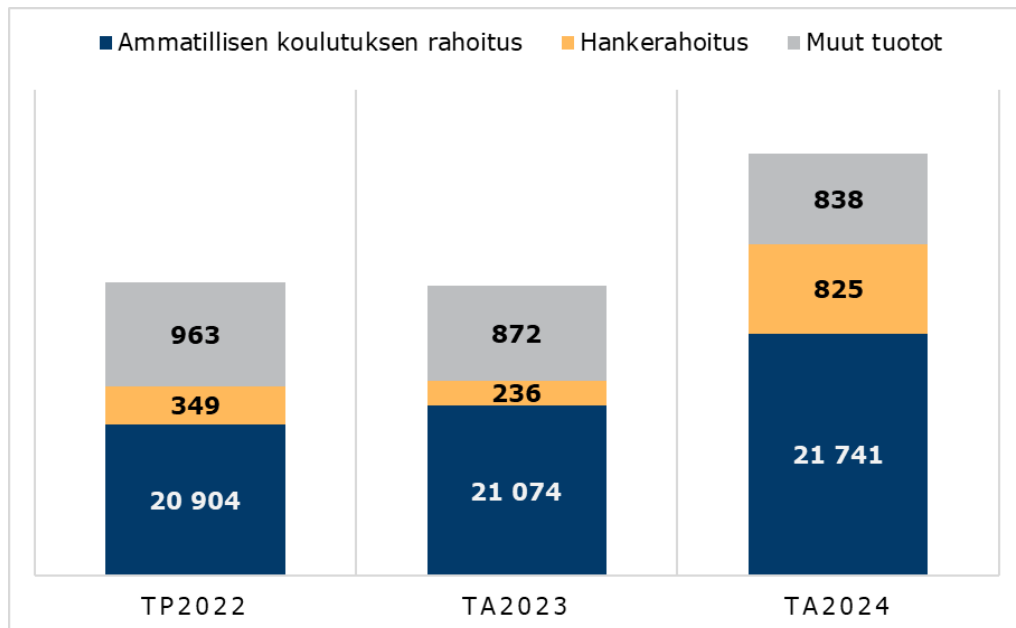
7. Tuloslaskelmaosa

	TP2022	TA2023	TAE2024	TA-%	SV 2025	SV 2026
Toimintatuotot	22 215	22 181	23 405	106 %	23 300	23 650
Myyntituotot	21 499	21 662	22 261	103 %		
Tuet ja avustukset	349	236	825	349 %		
Muut toimintatuotot	368	284	319	112 %		
Toimintakulut	-20 339	-21 030	-22 217	106 %	-21 669	-21 521
Henkilöstökulut	-13 498	-13 661	-14 627	107 %		
Palvelujen ostot	-2 540	-2 594	-2 678	103 %		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 716	-3 020	-2 954	98 %		
Avustukset	-106	-106	-207	195 %		
Muut toimintakulut	-1 477	-1 648	-1 751	106 %		
Toimintakate	1 877	1 152	1 188		1 631	2 128
Rahoitustuotot ja -kulut (SITOVA)	-105	-77	162	-212 %	91	95
Korkotuotot	0	0	78	***		
Muut rahoitustuotot	1	0	160	***		
Korkokulut	-79	-73	-69	95 %		
Muut rahoituskulut	-27	-4	-6	***		
Vuosikate	1 772	1 075	1 350		1 722	2 223
Poistot ja arvonalentumiset	-1 729	-1 957	-2 054	105 %	-2 120	-2 086
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 729	-1 957	-2 054		-2 120	-2 086
Kertaluonteiset poistot						
Arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	43	-882	-703		-398	137
Varausten ja rahastojen muutos	479	480	552	115 %	552	552
Poistoeron muutos	479	-520	552		552	552
Varausten muutos	0	1 000	0		0	
Tilikauden yli-/alijäämä	522	-402	-152		154	689
TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT						
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	109 %	105 %	105 %		108 %	110 %
Toimintakate% (≥; SITOVA)	8 %	5 %	5 %		7 %	9 %
Vuosikatteen osuus poistoista%	102 %	55 %	66 %		81 %	107 %
Kertynyt ylijäämä	13 997	13 595	13 443		13 598	14 287

Taulukko 5: Salon seudun koulutuskuntayhtymän tuloslaskelma (1000 €)

Kuntayhtymän vuoden 2024 talousarviossa toimintatuotot nousevat 1,223 milj. euroa (6 %) edellisen vuoden talousarvioon nähden: Ammatillisen koulutuksen rahoituksen arvioidaan kasvavan 0,667 milj. euroa ja hankerahoituksen 0,589 milj. euroa. Hankerahoituksen kasvuun vaikuttavat Jatkuvan oppimisen ja työllistymisen osaamiskeskuksen myöntämät valtionavustukset. Tilinpäätökseen 2022 nähden toimintatuotot kasvavat viisi prosenttia.

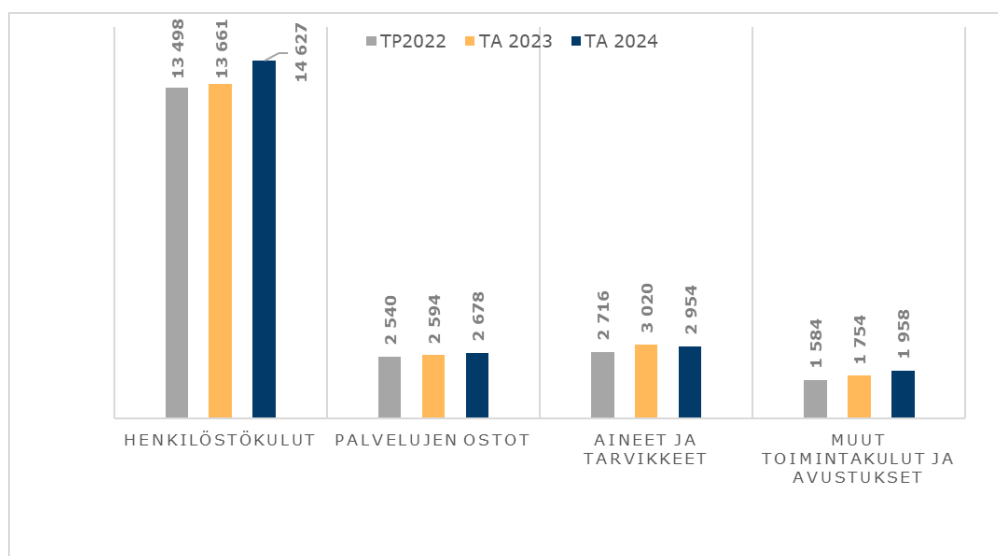
Toimintatuottojen rakenne on esitetty kuvassa 10. Muissa tuotoissa on liiketoiminnan tuotot, muut myyntituotot kuten asiakastyötulot sekä muut toimintatuotot kuten vuokratuotot.

Kuva 10: Kuntayhtymän toimintatuottorakenne (1000 eur) 2022-2024

Toimintakulut nousevat 1,187 milj. euroa (6 %) edelliseen talousarvioon nähden. Nousuun vaikuttavat euromääräisesti eniten henkilöstökuluihin varattujen määrärahojen kasvaminen yhteensä 0,966 milj. euroa. Tilinpäätökseen 2022 nähden toimintakulut kasvavat 1,878 milj. euroa (9 %). Tämä johtuu pitkälti henkilöstökulujen kasvusta 8 % (1,129 milj. euroa).

Toimintakulujen kehittyminen ajanjaksolla 2022-2024 on esitetty kuvassa 11

Kuva 11: Kuntayhtymän toimintakulurakenne (1000 eur) 2022-2024

Kuntayhtymän talousarvon 2024 toimintakatteeksi tulee 1,188 milj. euroa. Toimintakate pysyy edellisen vuoden talousarvion tasolla. Kuntayhtymän toimintakateprosentti pysyy viidessä prosentissa.

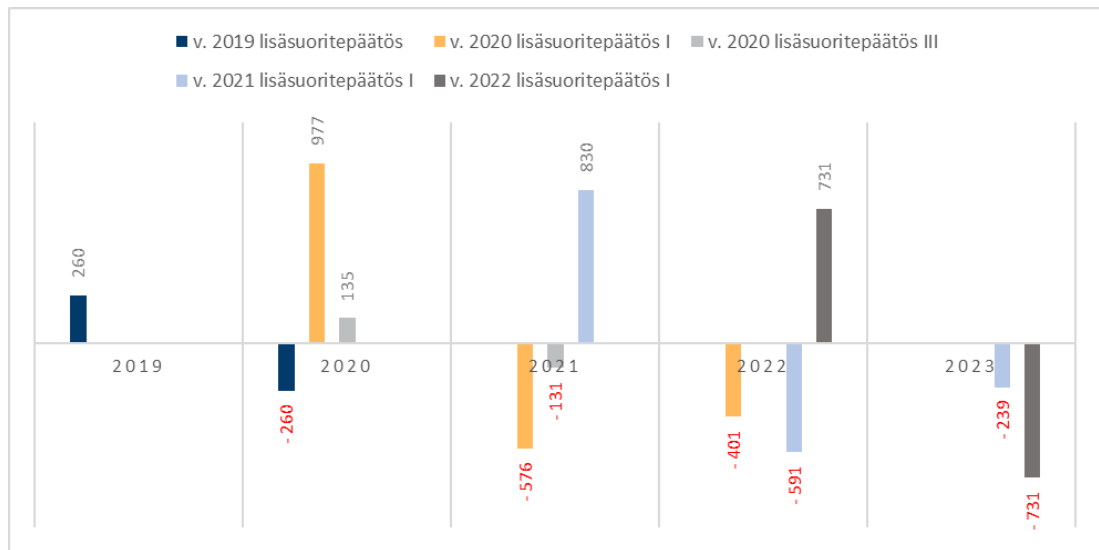
Kun toimintakatteeseen lisätään rahoitustuottojen ja -kulujen netto, saadaan vuosikatteeksi 1,350 milj. euroa. Vuosikate nousee edellisen vuoden talousarvioon verrattuna 0,239 milj. euroa. Nousua selittää kuntayhtymän rahoitustuottojen ja -kulujen neton arvioitu toteutuminen 0,162 milj. euron suuruisena. Tähän vaikuttaa kassavarojen sijoittamisen korkotuottojen kasvu. Vuosikate kattaa suunnitelman mukaisista poistoista (2,054 milj. euroa) 66 prosenttia.

Talousarviovuoden 2024 tilikauden tulos ennen tilinpäätöseriä näyttää tappiota 0,703 milj. euroa. Kun otetaan huomioon poistoerojen muutos, tilikauden tulos muodostuu alijäämäiseksi 0,152 milj. euroa. Poistoerot ovat syntyneet aikaisempien tilikausien investointivaruuksista, jotka on käytetty kuntayhtymän kiinteistöjen rakennushankkeisiin. Talousarviovuonna 2024 taseen kertynyt ylijäämä on 13,443 milj. euroa. Tunnusluku vuosikatteen osuus poistoista osoittaa, että kuntayhtymän tulorahoitus on reilu 30 prosenttia alijäämäinen.

Niin talousarviovuoteen 2024 kuin suunnitelmavuosiin 2024-2025 sisältyy suuria epävarmuustekijöitä sekä rahoitukseen että inflaation ja energian hinnan kehittymisen aiheuttamiin kustannusten nousuihin. Suunnitelmavuosina 2025 - 2026 tilikauden tulosten arvioidaan olevan ylijäämäisiä. Tähän vaikuttaa toimintakateprosentin asteittainen nousu viidestä prosentista yhdeksään prosenttiin. Koska toimintatuottojen arvioidaan pysyvän vuoden 2024 tasolla, toimintakateprosentin tavoitteen saavuttaminen suunnitelmavuosina vaatii toimintakulujen sopeuttamista. On mahdollista, että sopeuttamistoimenpiteillä on vaikutusta eri toimintojen henkilöstöresursseihin, ja toimenpiteet voivat johtaa muutosneuvotteluihin sekä vuoden 2024 että vuoden 2025 aikana.

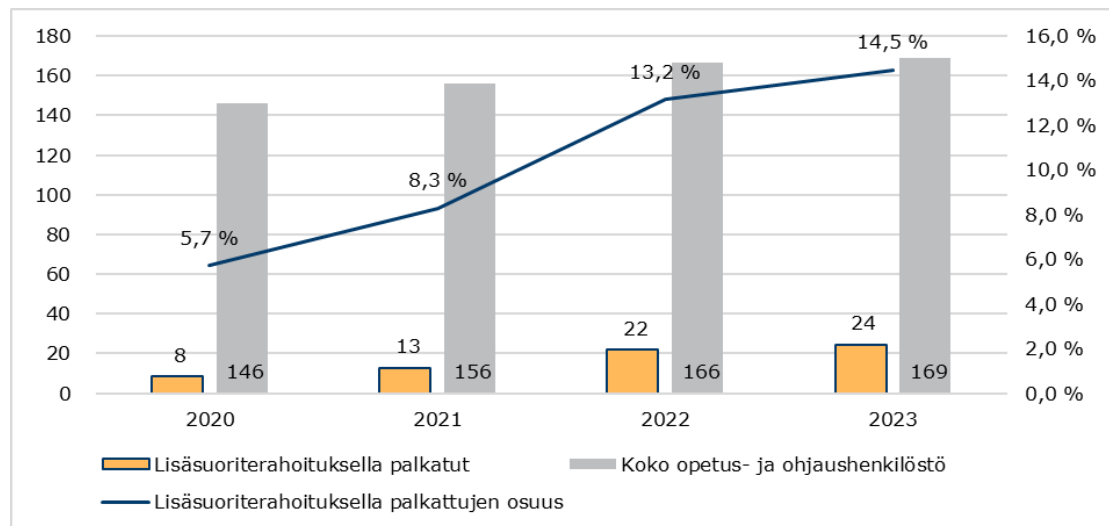
Kuntayhtymän vahva talous, joka näkyy taseeseen kertyneessä ylijäämässä ja hyvässä maksuvalmiudessa antaa kuitenkin hyvän perustan rahoitukseen liittyviin epävarmuustekijöihin sekä kasvaviin kustannuksiin varautumisessa. Ylijäämä on kasvanut vuosina 2019-2022 yhteensä 3,3 milj. eurolla, johon on osin vaikuttanut opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen myönnetty lisärahoitus. Tämä korvamerkitty lisärahoitus on Kilan ohjeistuksen mukaisesti tuloutettu maksuperusteisesti, vaikka tehtyjen rekrytointien kustannukset ovat toteutuneet aina vuoteen 2023 saakka. Rahoitusta myönnettiin vuosina 2019-2022.

Kuvassa 12 on esitetty kuntayhtymälle myönnettyjen lisärahoitusten tulouttaminen ja käyttö ajanjaksolla 2019 - 2023.

Kuva 12: Lisäsuoriterahoitusten (1000 eur) tuloutus ja käyttö ajanjaksolla 2019 – 2023

Korvamerkityllä lisärahoituksella on lisätty opetuksen ja ohjaushenkilöstön resursseja noin 40 henkilötyövuodella vuodesta 2018 vuoteen 2023. Kuvassa 13 on esitetty lisärahoituksella palkatun resurssin osuus koko opetus- ja ohjaushenkilöstöstä henkilötyövuosina ajanjaksolla 2020-2023.

Kuva 13: Opetus- ja ohjaushenkilöstön henkilötyövuodet sekä lisäsuoriterahoituksella palkatun henkilöstöresurssin osuus koko opetus- ja ohjaushenkilöstön henkilötyövuosista 2020-2023

Tuloslaskelmaosassa sitova taso valtuustoon nähden ovat rahoitustulot ja -menot, netto. Tunnuslukuista sitova on kuntayhtymän toimintakateprosentti.

8. Investointiosa

Investointiosa käsittää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelma-vuosille. Jos investointihanke toteutetaan useampana vuotena, se jaetaan eri vuo-sille. Investoinneiksi kirjataan yksittäiset, yli 10.000 euron hankinnat. Investointi voi olla yksittäinen kone tai laite, kiinteistö, kiinteistösaneeraus sekä ensikertaisen kalustamisen ollessa kyseessä selkeä oppimisympäristön kalustekokonaisuus. In-vestoinnin tulee synnyttää lisäarvoa myös hankintavuottaan seuraavina vuosina.

Vuonna 2024 kiinteän omaisuuden hankinnat tehdään tulorahoituksella ja kassa-varoilla toteutettavina investointeina. Irtaimen omaisuuden hankintojen osalta pa-lataan käytäntöön, jossa osa kalusto- ja laitehankinnoista rahoitetaan rahoitus-leasingillä, mikäli rahoituksen ja rahamarkkinoiden reunaehdot säilyvät nykyisel-lään.

INVESTOINNIT	TA2023 muutettu	TAE 2024	SV 2025	SV 2026
Irtain omaisuus	590	177	270	155
Kiinteä omaisuus	2 025	1 015	825	40
INVESTOINTIMÄÄRÄRAHA YHTEENSÄ	2 615	1 192	1 095	195

Taulukko 6: Investointimäärärahat yhteensä (1000 €)

8.1 Investoinnit, kiinteä omaisuus

Kuntayhtymän valtuusto on hyväksynyt vuonna 2020 pitkän tähtäimen tilasuunni-telman vuosiksi 2021 – 2025. Sen mukaisesti kuntayhtymässä keskityteään ole-massa olevan rakennuskannan ylläpitoon. Tavoitteena on jatkuvilla peruskorjaus-investoinneilla huolehtia rakennusten hyvässä käyttökunnossa säilymisestä.

Suunnitelmakaudella 2024 - 2026 kiinteistöinvestointien kokonaiskustannusten ar-vioidaan olevan yhteensä n. 1,9 milj. euroa. Vuonna 2024 suurin hanke on Taita-jankatu 4:n raskaan kaluston opetuskorjaamon laajennus. Lisäksi aloitetaan Taita-jankatu 8:aan oppilastyönä toteutettava rakennus- ja puualan varastohallin raken-taminen. Tämän hankkeen toteuttaminen jatkuu myös vuonna 2025. Taitajankatu 4:n osalta kokonaiskustannusten arvioidaan olevan 1 125 000 euroa, joista 225 000 euroa on toteutunut vuonna 2023 ja loput vuonna 2024. Taitajankatu 8:n kohdalla kustannukset jakautuvat vuosille 2023 – 2025. Vuoden 2023 osuus muo-dostuu 5 000 euron suuruisista suunnittelukuluista, vuoden 2024 osuus on 50 000 euroa ja vuoden 2025 40 000, jolloin hankkeen kokonaiskustannusarvio on 95 000 euroa.

Näiden lisäksi aloitetaan vuonna 2025 toteutettavien Hyvoninkatu 1:n ilmanvaihtokoneiden uudistamisen ja Peppursuon harjoitusalueen uusien sosiaalitilojen suunnittelu. Ilmanvaihtokoneiden suunnittelukustannuksiin varataan vuonna 2024 15 000 euroa ja hankkeen kokonaiskustannusarvio on 500 000 euroa. Peppursuon uudisrakennuksen suunnittelu on aloitettu jo vuonna 2023, jolloin kustannukset

ovat olleet 10 000 euroa. Vuoden 2024 osalta suunnittelukustannuksiin varataan myös 10 000 euroa. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 320 000 euroa.

Taitajankatu 4:n laajennuksen toteutus on siirtynyt suurelta osin vuodelta 2023 toteutettavaksi vuonna 2024. Tämän aikataulumuutoksen vuoksi Peppursuon sosiaalitilojen toteutusta on siirretty vuodella eteenpäin.

Varsinaisten rakennushankkeiden lisäksi vuonna 2024 toteutetaan Taitajankatu 6:een aurinkosähköjärjestelmä, jonka kustannusarvio on 40 000 euroa. Järjestelmää laajennetaan vuonna 2026. Myös silloin kustannusten arvioidaan olevan 40 000 euroa.

8.2 Investoinnit, irtain omaisuus

Irtaimen omaisuuden investoinnit koostuvat sellaisista hankinnoista, joiden arvo ylittää investoinnin rajan, mutta joita ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista hankkia voimassa olevien rahoitus- tai huoltoleasingosopimuksia käyttäen. Irtaimen omaisuuden hankinnoista suurin osa toteutetaan hyödyntäen rahoitusleasingpalvelua. Suunnittelukauden aikana tulorahoituksella toteutettavien investointien kokonaissumma on keskimäärin 0,2 milj. euroa/vuosi. Vuoden 2024 osuus irtaimen omaisuuden investoinneista on 177 000 euroa.

Hankittaviin kohteisiin saattaa tulla muutoksia suunnitelmavuosien osalta osaamisvaatimusten muuttumisen ja käytössä olevien koneiden ja laitteiden kulumisen ja/tai rikkoutumisen seurauksena.

8.3 Sitovuus

Investointiosassa valtuustoon nähden sitovaa ovat kiinteän omaisuuden hankekohdaiset määrärahat ja irtaimen omaisuuden kokonaismäärärahat. Kiinteän omaisuuden investointihankkeen kohdistuessa kahdelle tai useammalle suunnitelmavuodelle hallituksella on toimivaltuutus tarkistaa hankintamenon jaksottamista suunnitelmakaudella kokonaiskustannusarvion rajoissa. Kokonaiskustannusarvion ylityksen uhatessa asia tuodaan valtuustoon talousarviomuutosesityksenä. Irtaimen omaisuuden osalta hallitus päättää talousarvion käyttösuunnitelmaan liittyen tarkemmasta investointien kohdentamisesta ja hankintojen jaksottamisesta talousarviovuonna.

9. Rahoitusosa

	TP2022	TA2023*	TAE2024	SV 2025	SV 2026
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 772	1 075	1 350	1 722	2 223
Tulorahoituksen korjauserät	-54				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-885	-2 615	-1 192	-1 095	-195
Investointitulot	54				
Toiminnan ja investointien rahavirta	887	-1 540	158	627	2 028
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset (SITOVA)	-1 567	-133	-133	-133	-133
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 567	-133	-133	-133	-133
Muut maksuvalmiuden muutokset	119				
Oman pääoman muutos (SITOVA)	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-1 448	-133	-133	-133	-133
Rahavarojen muutos	-561	-1 673	25	494	1 895

* Investoinneissa otettu huomioon talousarviomuutos

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Laskennallinen lainanhoitokate, ≥ 2 (SITOVA VALTUUSTOON NÄHDEN)

Kassan riittävyys ≥ 30 PVÄ (HALLITUKSEEN NÄHDEN SITOVA)

TUNNUSLUVUT	TP2022	TA2023	TAE2024	SV 2025	SV 2026
LASKENNALLINEN LAINAHOITOKATE	4,5	2,9	3,8	5,1	6,9
KASSAN RIITTÄVYYS	145	114	115	126	164
INVESTOINTIEN TULORAHOITUS, %	213 %	41 %	113 %	157 %	1140 %
Kassavarat 31.12	9 112	7 439	7 464	7 958	9 853
Kassavarat 1.1	9 673	9 112	7 439	7 464	7 958
Rahavarojen muutos	-561	-1 673	25	494	1 895

Taulukko 7: Salon seudun koulutuskuntayhtymän rahoitusosa (1000€)

Suunnitelmakaudella 2024-2026 toiminnan ja investointien rahavirran sekä rahoituksen rahavirran netto pysyy positiivisena. Vuosikate riittää yksistään kattamaan sekä suunnitellut investoinnit että vieraan pääoman lyhennykset. Investointien tulorahoitus -tunnusluku osoittaa, että investoinnit pystytään rahoittamaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella.

Taulukossa 8 on esitetty investointien omarahoitusosuuden kehittyminen viiden vuoden tarkastelujaksolla.

	TP 2022	TA2023	TA 2024	SV 2025	SV 2026
Toiminnan ja investointien vuotuinen rahavirta	887	-1 540	158	627	2 028
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	0	-653	-495	132	2 160

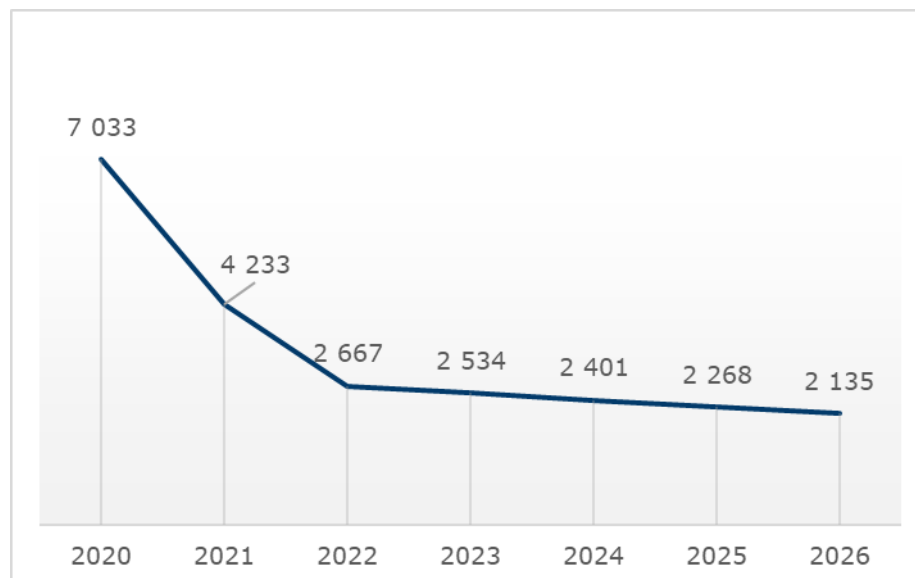
Taulukko 8: Toiminnan ja investointien omarahoitusosuuden (1000 eur) kehitys tarkasteluajanjaksolla 2022 – 2026

Toiminnan ja investointien omarahoitusosuuden kehitys osoittaa, että tarkastelu-kauden lopussa toiminnan ja investointien rahavirran kertymä on positiivinen 2,160 milj. euroa eli investoinnit on pystytty kattamaan omarahoituksella.

Kuntayhtymällä ei ole tarvetta nostaa lainaa suunnitelmakaudella.

9.1 Vieras pääoma

Valtuuston hyväksymän rahoituksen perusteiden (valt 22.5.2012 § 10) mukaisesti pitkäaikaista vierasta pääomaa ei käytetä käyttötalouden menojen kattamiseen, vaan ainoastaan toiminnallisesti ja taloudellisesti mielekkäiden investointien rahoittamiseen. Vieraan pääoman lyhennysohjelma on pääsääntöisesti laadittu sellaiseksi, että se vastaa käyttöomaisuuden kulumista eli suunnitelman mukaisia poistoja. Kuntayhtymä on vuosina 2021 ja 2022 lyhentänyt lainoja etupainoitteisesti. Kuvassa 14 on esitetty kuntayhtymän lainapääoman kehitys ajanjaksolla 2020 – 2026.

Kuva 14: Lainapääoman (1000 eur) kehittyminen 2020 – 2026

9.2 Sitovuus ja seuranta

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovaa ovat lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset sekä tunnusluvusta laskennallinen lainanhoitokate (vähintään). Hallitukseen nähden sitova on kassan riittävyys (vähintään). Tunnusluvusta laskennallisen lainanhoitokatte arvo vaihtelee suunnitelmakaudella välillä 3,8 – 8,3. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2 ja tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2. Tunnusluvun ollessa alle 1 joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan/kuntayhtymän omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kuntayhtymällä lainanhoitokyky säilyy koko suunnitelmakaudella hyvänä.

Maksuvalmiuden odotetaan myös pysyvän koko suunnitelmakaudella hyvällä tasolla. Maksuvalmiutta kuvaavan tunnusluvun kassan riittävyyden lopullista toteutumista suunnitelmavuosina on haasteellista ennustaa, koska siihen vaikuttaa mm. muiden maksuvalmiuden muutokset – erä sekä talousarviovuoden 2023 rahoituslaskelman toteutuminen tilinpäätöksessä. Muiden maksuvalmiuden muutokset – erää ei oteta huomioon talousarvion rahoitusosassa, koska mainittuun erään sisältyviä vaihto-omaisuuden ja saamisten muutoksia sekä korottomien velkojen muutoksia ei käytännössä voida ennustaa etukäteen. Kassan riittävyys vaihtelee suunnitelmakaudella 115 – 165 päivää.

Valtuuston hyväksymien rahoituksen perusteiden 3 §:n mukaisesti kuntayhtymän hallitukselle ja valtuustolle raportoidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä vieraan pääomanmäärästä ja erääntymisaikataulusta, rahoituksen oleellisimmista riskeistä ja mahdollisten koronvaihtosopimusten markkina-arvoista taseen liitetiedoissa. Kuntayhtymän hallitus hyväksyy erikseen tarvittaessa kerran vuodessa lainojen nostosuunnitelman.

10. Yhteenveto keskeisistä tulo- ja menoeristä, sitovista eristä; sekä seuranta

Alla olevasta taulukosta 9 käyvät ilmi kuntayhtymän keskeiset tulo- ja menoerät.

1 000 €	TP2022	TA2023	TAE2024	TA%	SV2025	SV 2026
Toimintatuotot	22 215	22 181	23 405	106 %	23 300	23 650
Myyntituotot	21 499	21 662	22 261	103 %	0	0
Tuet ja avustukset	349	236	825	349 %	0	0
Muut toimintatuotot	368	284	319	112 %	0	0
Toimintakulut	-20 339	-21 030	-22 217	106 %	-21 669	-21 521
Henkilöstökulut	-13 498	-13 661	-14 627	107 %	0	0
Palvelujen ostot	-2 540	-2 594	-2 678	103 %	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 716	-3 020	-2 954	98 %	0	0
Avustukset	-106	-106	-207	195 %	0	0
Muut toimintakulut	-1 477	-1 648	-1 751	106 %	0	0
Toimintakate	1 877	1 152	1 188	103 %	1 631	2 128
Rahoitustuotot ja -kulut	-105	-77	162	-212 %	91	95
Vuosikate	1 772	1 075	1 350	126 %	1 722	2 223
Poistot ja arvonalentumiset	-1 729	-1 957	-2 054	105 %	-2 120	-2 086
Tilikauden tulos	43	-882	-703		-398	137
Tilinpäätöserät	479	480	552		552	552
Tilikauden ylijäämä	522	-402	-152		154	689
Kertynyt ylijäämä	13 997	13 595	13 443		13 598	14 287
Investointimenot yhteensä (BRUTTO)	-885	-2 615	-1 192		-1 095	-195
Investointihyödykkeiden luovutustulot (BRUTTO)	54	0	0		0	0
Lainakanta	2 667	2 534	2 401		2 268	2 135
Henkilötyövuodet	233	254	235		221	213

Taulukko 9: Yhteenveto keskeisistä tulo- ja menoeristä (1000 eur)

Strategiaosassa valtuustotasolla sitovia ovat tulokorttiin kirjatut strategisten painopisteiden mittareille asetetut tavoitteet.

Käyttötaloulososassa valtuustotasolla sitovia ovat ammattiopiston sekä koulutuksen järjestämispalveluiden tilikauden toimintakatteet. Tuloslaskelmaosassa sitova taso valtuustoon nähden ovat rahoitustulot ja -menot, netto. Tunnusluvuista sitova on kuntayhtymän toimintakateprosentti (vähintään). Investointiosassa sitovia eriä ovat kiinteän omaisuuden investointihankkeille hyväksytyt määrärahat ja irtaimelle omaisuudelle hyväksytty kokonaismääräraha. Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat lainakannan sekä oman pääoman muutokset. Tunnusluvuista valtuustoon nähden sitova on laskennallinen lainanhoitokate (vähintään) sekä hallitukseen nähden kassan riittävyys (vähintään).

Valtuustolle raportoidaan toiminnan ja talouden toteutuminen tilinpäätöksen yhteydessä. Talousarvion ja tulokorttien tavoitteiden toteutuminen raportoidaan hallitukselle neljännesvuosittain. Taulukossa 10 on esitetty yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden sitovista eristä.

	SITOVUUS	MÄÄRÄRAHAT	TULOARVIOT
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Nettoyksiköt			
Koulutuksen järjestämispalvelut	N		576
Ammattiopisto	N		612
TULOSLASKELMAOSA			
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	N		162
INVESTOINTIOSA			
Kiinteä omaisuus	B	1 015	
Peruskorjaus, Taitajankatu 6 Katon uusiminen ja räystäiden rakentaminen		0	
Laajennus, Taitajankatu 4 raskaan kaluston jarrudynamometrihalli		900	
Laajennus, Peppursuon sosiaalitilat		10	
Uudis, Taitajankatu 8 varastohalli		50	
Uudis, Aurinkosähköjärjestelmät Taitajankatu 6		40	
Peruskorjaus, Hyvoninkatu IV-koneiden uusiminen		15	
Irtain omaisuus	B	177	
Koulutuksen järjestämispalvelut		0	
Ammattiopisto		177	
RAHOITUSOSA			
Lainakannan muutokset	B	133	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		133	
Oman pääoman muutokset	B	0	
YHTEENSÄ		1 325	1 350
Vaikutus maksuvalmiuteen		25	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		1 350	1 350

**Taulukko 10: Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden sitovien erien yhteen-
veto (1000€)**

11. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

11.1 Johdanto

Koulutuskuntayhtymässä laaditaan yhteistoimintamenettelyssä vuosittain henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, josta käy ilmi työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa sovitun lain mukaiset asiat (13.4.2007/449). Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmasta tulee käydä ilmi organisaation koko huomioon ottaen ainakin:

- toteutuneiden määräaikaisten työ- ja virkasuhteiden määrä sekä arvio näiden kehittämisestä
- periaatteet erilaisten työsuhdemuotojen käytöstä
- yleiset periaatteet, joilla pyritään ylläpitämään työkyvyttömyysuhan alaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkykyä sekä työttömyysuhan alaisten työntekijöiden työmarkkinakelpoisuutta
- arvio koko henkilöstön ammatillisesta osaamisesta sekä ammatillisen osaamisen vaatimuksissa tapahtuvista muutoksista ja näiden syistä sekä tähän arvioon perustuva vuosittainen suunnitelma henkilöstöryhmittäin tai muutoin tarkoituksenmukaisella tavalla ryhmiteltynä
- 1–4 kohdassa tarkoitettujen arvioiden, periaatteiden ja suunnitelmien toteuttaminen ja niitä koskevat seurantamenettelyt.

Toiminto- ja alakohtaista henkilöstösuunnittelua tehdään talousarvion laatimisen yhteydessä sekä strategiasta johdetussa toiminnansuunnittelussa. Hyvällä henkilöstöjohtamisella varmistetaan henkilöstön osaaminen ja työkyky, joiden vaikutus näkyy myös henkilöstökuluissa. Taloussuunnittelun yhteydessä esihenkilöt tarkastelevat henkilöstötilannetta kokonaisuudessaan vastuualueellaan.

Henkilöstösuunnittelun avulla määritellään strategian ja toiminnan vaatima henkilöstötarve eli pyritään ennakoimaan ja vastaamaan tulevaisuuden henkilöstön osaamistarpeisiin. Ennakoivan henkilöstösuunnittelun tuloksena tuotetaan rekrytointi- ja osaamisen tarpeet tuleville vuosille. Henkilöstösuunnittelu on ennen kaikkea toimenpiteiden suunnittelua ja varautumista toiminnan edellyttämiin henkilöstöä koskeviin muutoksiin.

Kuntayhtymän strategian mukaan henkilöstöjohtamisessa keskeisimpiä arvoja ovat työhyvinvointi, työkyvyn ylläpito sekä jatkuva osaamisen kehittäminen. Työhyvinvointiin liittyy tärkeänä osa-alueena turvallisuus ja työsuojelu. Näiden parantamiseksi tehdään jatkuvaa riskien arviointia ja yhteistyötä työterveyshuollon sekä viranomaisten kanssa.

Koulutuskuntayhtymän visio on olla joka päivä parempi ammatillisen osaamisen kehittäjä. Strategia korostaa sitoutumista, motivaatiota ja yhteisiä tavoitteita. Sisäisen yrittäjyyden ja yrittävän toimintakulttuurin vahvistamisessa lähtökohtana on, että jokainen osallistuu ja ottaa vastuun toiminnan ja oman työn jatkuvasta kehittämisestä.

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen muutosten myötä henkilöstömäärä on osattava mitoittaa kestäväälle, toimintatuottojen mahdollistamalle tasolle sekä nähtävä koulutusten myynnin mahdollisuudet. Henkilöstön määrä ja rakenne on mitoitettava opiskelijamäärän ja tarjottavien koulutusten sekä palvelujen mukaisesti. Jokaisella työntekijällä on vastuu oman osaamisensa kehittämisestä ja ajankoh-
taisen tiedon hankkimisesta. Osaamisen kehittäminen konkretisoituu henkilöstö-
koulutusten suunnitelmassa ja yksilökohtaisessa kehityssuunnitelmassa

11.2 Henkilöstön määrä ja rakenne

Henkilöstömäärä Salon seudun koulutuskuntayhtymässä 09/2023 on 260 (10/2022 hlöstömäärä 246), joista ammattiopistossa (AMO) työskenteleviä on 214 (204) ja koulutuksen järjestämispalveluissa (KPJ) 46 (42). Määräaikaisia henkilöstöstä on 56 (41) eli 24,8 % (16,7 %).

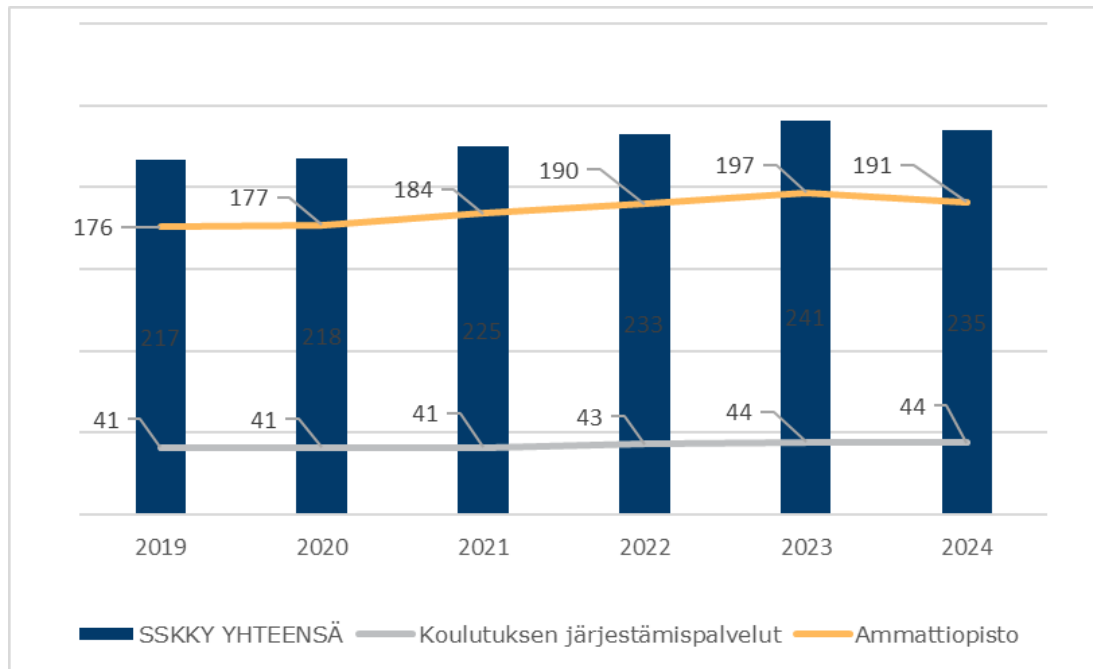
	<u>Henkilöstömäärä</u>	<u>vakituiset</u>	<u>määräaikaiset</u>	<u>määräaikaisista sijaisia</u>
KJP	46	43	3	2
AMO	214	161	53	12
YHT.	260	204	56	14

Taulukko 11: Henkilöstömäärä 9/2023

Salon seudun koulutus Oy:ssä (Edusalo) työskentelee 14 (8) henkilöä, joista yksi on määräaikainen.

Määräaikaiset palvelussuhteet ovat tyypillisiä opetuslalla perustelluissa ja lainmu-
kaisissa tilanteissa. Määräaikaisten opettajien määrä ammattiopistossa on lisää-
ntynyt huomattavasti vuodesta 2021 alkaen, johtuen opetus- ja kulttuuriministeriön
lisäsuoritepäätöksistä. Rahoituksen määräaikaaisuudesta johtuen myös siihen pe-
rustuvat rekrytoinnit ovat olleet määräaikaisia ja määräaikaisten osuuden vuonna
2024 ennustetaan olevan laskevan noin viisi prosenttiyksikköä.

Henkilötyövuosien määrän kehittyminen ajanjaksolla 2019 - 2024 on kuvattu alla
olevassa kuvassa 15. Vuosien 2023 ja 2024 luvut ovat ennusteita.

Kuva 15: Henkilötyövuodet 2019 – 2024

Alla olevassa taulukossa 12 on esitetty kuntayhtymän palvelussuhteiden rekrytointimääriä pois lukien sisäiset rekrytoinnit vuosina 2020-2022

Vuosi	vakituiset	määräaikaiset	yhteensä
2020	23	10	33
2021	19	19	38
2022	15	18	33

Taulukko 12: Kuntayhtymän palvelussuhteiden rekrytoinnit

Eläkeuudistuksen myötä eläkkeen alaikäraja nousi vuodesta 2018 alkaen 63 vuodesta asteittain 65 ikävuoteen. Kullekin tuli oma tavoite-eläkeikä, joka kompensoi elinaikakertoimen vaikutusta. Aiempien vuosien tapaan eläköitymisen myötä vapautuvien tehtävien täyttäminen yksi-yhteen periaatteella ei ole kaikissa tilanteissa tarkoituksenmukaisinta. Kaikkiin tehtäviin ei automaattisesti rekrytoida uutta työntekijää, vaan osa eläköitymisistä korvataan töiden uudelleen organisoinnin ja tehtävämuutosten kautta.

Tulosaluekohtaisia henkilöstösuunnitelmia tarkennetaan vuosittain osana toiminnan suunnittelua. Henkilöstösuunnitelmissa tulosalueet tuovat esiin rekrytointitarpeita, ennakoivat poistuvia tehtäviä ja muita mahdollisia muutoksia tulosalueen toimintaan strategia huomioiden.

11.3 Periaatteet erilaisten työsuhdemuotojen käytöstä

Henkilöstö palkataan kuntayhtymän palvelukseen pääsääntöisesti vakituisiin palvelussuhteisiin. Kuntayhtymän johtaja päättää toistaiseksi voimassa olevien työ-sopimussuhteisten tehtävien perustamisesta talousarvion sallimissa puitteissa hallituksen määrittelemien periaatteiden mukaisesti. Kuntayhtymän hallitus päättää virkojen perustamisesta.

Vastuullinen henkilöstöjohtaminen lähtee strategisesta henkilöstösuunnittelusta, jossa tarkastellaan kriittisesti jokaisen rekrytoinnin tarpeellisuus. Rekrytointi perustuu henkilöstösuunnitteluun, jossa tarkastellaan toiminnoissa ja tehtävissä tarvittava resurssi, osaaminen ja rekrytoinnin kustannukset.

Avoin rekrytointilanne antaa mahdollisuuden tarkastella organisaation tehtäviä ja osaamistarvetta. Tehtävä ei aina edellytä uuden henkilön rekrytointia. Rekrytointitarve voi olla tilaisuus kohdentaa olemassa olevan henkilöstön työpanosta eri tavalla, järjestää työtehtäviä uudelleen, mahdollistaa ammatillisen osaamisen kehittyminen ja edistää uralla etenemistä.

Määräaikaisen henkilöstön palkkaamisessa tulee huomioida:

- Määräaikaisella palvelussuhteella tulee olla työsopimuslain 1 luvun 3 §:n tai kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 2 luvun 3 §:n mukaiset perusteet.
- Määräaikaisuuden peruste tulee ilmetä hr-järjestelmässä (Populus) tehtävästä virkamääräyksestä tai työsopimuksesta.
- Palkkaamispäätöksen tulee koskea koko määräaikaisen tehtävän kesto-aikaa, jotta vältetään välittömästi toisiaan seuraavien palvelussuhteiden ketjutukselta.

Laissa hyväksyttyjä määräaikaisuuden perusteita virkasuhteessa ovat tehtävän luonne (esim. projekti), sijaisuus, erikseen säädetyt perusteet (esim. se ettei viranhaltija täytä viran kelpoisuusvaatimuksia), avoinna olevaan virkasuhteeseen kuuluvien tehtävien hoidon järjestäminen tai muu näihin rinnastettava toimintaan liittyvä määräaikaista virkasuhdetta edellyttävä seikka tai viranhaltijan oma pyyntö.

Työsuhteissa perusteltuja syitä ovat mm. oma pyyntö, työn luonne, sijaisuus, harjoittelu, muu edellisiin rinnastettava tai muu toimintaan tai suoritettavaan työhön liittyvä perusteltu syy. Sellainen voi olla esim. vakiintumattomuus aloitettaessa uutta toimintaa.

Määräajan pituutta ei ole laissa määritelty. Määräaikaisen virka-/työsuhteen pituus määräytyy eri tavoin, joko kalenteriajan mukaan tai tehtävän mukaisesti. Sijaista ei tarvitse ottaa koko siksi ajaksi, kun määräaikaisuuden peruste on olemassa, jos tarvetta tehtävän hoitoon ei ole koko ajaksi. Opettajien kelpoisuusasetus määrittelee määräajat epäpätevien opettajien palkkaamiseksi.

11.4 Työkyky ja työmarkkinakelpoisuus

Kesäkuussa 2023 alussa astui voimaan työturvallisuuslain muutoksia, joilla pyritään ehkäisemään työkyvyttömyyttä, edistämään työssä jaksamista ja näin parantamaan työntekijöiden mahdollisuuksia työskennellä työkykyisenä pidempään. Muutosten yhtenä tavoitteena on edistää 55 vuotta täyttäneiden työssä jaksamista ja pidentää työuria. Työnantajalle ei varsinaisesti tullut uusia työturvallisuusvelvollisuuksia, vaan jo olemassa olevia velvollisuuksia täsmennettiin.

Ensimmäinen täsmennys koskee yksilöllisiä työsuojelutoimenpiteitä: "Työnantajan on erityisesti otettava huomioon, että työntekijän henkilökohtaiset edellytykset voivat edellyttää yksilöllisiä työsuojelutoimenpiteitä työntekijän turvallisuuden ja terveyden varmistamiseksi." Toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi työskentelytilaan liittyvät järjestelyt tai työajan tai työmäärän mukauttaminen. Muutokset voivat olla joko yksilöllisiä tai koko työpaikkaa koskevia.

Työpaikkojen tehtävänä on pohtia mitä ikääntyminen tuo mukanaan, vaikka yksilöllisiä eroja on paljon. Ikääntymiseen liittyviä muutoksia voivat olla esimerkiksi työkyvyn muutos, näkökyvyn muutos ja kognitiivisen toimintakyvyn muutos. Lisäksi laissa on tarkennettu, että kuormitustekijöillä tarkoitetaan sekä fyysisiä että psykososiaalisia tekijöitä. Työnantajan on huomioitava: "...työn fyysiset kuormitustekijät sekä työn sisältöön, työn järjestelyihin ja työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyvät kuormitustekijät." Fyysisten ja psykososiaalisten kuormitustekijöiden selvittämiseen ja arviointiin on paljon hyviä keinoja, kuten turvallisuuskävelyt, työtyytyväisyyskyselyt, työpaikkaselvitykset yhdessä työterveyshuollon kanssa sekä säännölliset keskustelut esihenkilöiden ja työntekijöiden välillä.

Työn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon sekä fyysiset että psykososiaaliset kuormitustekijät. Psykososiaalisilla kuormitustekijöillä tarkoitetaan työn sisältöön, työn järjestelyihin ja työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyviä tekijöitä. Tällaisia ovat esimerkiksi liiallinen tietomäärä, jatkuvat keskeytykset, monen asian tekeminen samanaikaisesti, työn yksitoikkoisuus, vaikeat tai voimakasta tunnekuormitusta sisältävät asiakastilanteet, liiallinen työmäärä, toistuvat tietoteknisiin työvälineisiin liittyvät häiriöt sekä epäkohdat työyhteisön vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä. Kuormitustekijöiden tunnistaminen edellyttää eri tehtävä- ja henkilöstöryhmien töiden erityispiirteiden tunnistamista.

Jatkossakin työntekijällä on velvollisuus ilmoittaa työnantajalle työolosuhteissaan havaitsemistaan epäkohdista ja puutteellisuuksista, jotka vaikuttavat turvallisuuteen ja terveyteen. Sama koskee oman toimintakyvyn muutoksia ja työkyvyssä esiintyviä ongelmia, sillä työnantajan voi olla vaikeaa havaita niitä säännöllisen tarkkailunkaan kautta.

Työntekijöiden työkykyä tuetaan mm. työterveyshuollon toimintasuunnitelman ja varhaisen tuen toimintamallin mukaisesti. Varhaisen tuen toimintamalli perustuu aikaiseen reagointiin ja tukee jo ensimmäisten työkyvyn heikkenemisen merkkien

ilmaantuessa. Toimintamalli sisältää varhaisen, tehostetun ja työhön paluun tuen sekä sairauspoissaolojen hallintamallin.

Työkykyyn vaikuttava tekijä on myös työyhteisön toimintakulttuuri. Työyhteisön tai henkilön työkyvyn ongelmat tulee käsitellä varhaisen tuen mallin mukaisesti riittävän varhaisessa vaiheessa. Esihenkilöllä on oikeus ja velvollisuus ottaa työkyky puheeksi työntekijän kanssa, jos hän havaitsee merkkejä mahdollisesta työkyvyn alenemisesta. Tarvittaessa näihin keskusteluihin osallistuu työterveyshuollon edustaja.

Lainsäädäntö edellyttää työnantajaa tukemaan henkilöstön työssäjaksamista enintään aikaisemmassa vaiheessa. Toimenpiteet työkyvyn tukemiseksi on käynnistettävä viimeistään siinä vaiheessa, kun työntekijälle on kertynyt sairauspoissaoloja 30 päivää kalenterivuoden aikana. Kertyneistä poissaoloista on myös ilmoitettava työterveyshuoltoon. Henkilöstöhallinto huolehtii poissaolotietojen ilmoittamisesta keskitetysti.

Varhaisen tuen toimintamallin tavoitteena on edistää työhyvinvointia ja ohjeistaa sekä rohkaista esimiehiä sairauspoissaoloseurantaan, varhaisen tuen käytäntöihin sekä työhön paluun tukemiseen. Työhön paluusuunnitelma tehdään henkilölle sairausloman kestänyt kaksi kuukautta. Työhön paluusuunnitelmaan kirjataan kuvaus tukitoimista ja aikataulusta, jotta työhön paluu onnistuu.

Työterveyshuolto on työntekijöiden, esihenkilöiden ja työsuojeluhenkilöiden tukena varhaisen tuen toimintamallin mahdollistajana työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti. Työterveyshuolto voi neuvonnalla ja ohjauksella auttaa havaitsemaan riittävän varhain työkyvyn uhkia ja tuomaan ratkaisuehdotuksia niiden torjumiseksi. Lisäksi järjestetään yksilökohtaisia tukitoimia työkykyisyyden mahdollistamiseksi esim. työn muotoilun kautta, osasairauspäivärahalla, työkokeilun kautta tai korvaavan työn mallin mukaisesti.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti työntekijöille tehdään työn alkaessa työhöntulotarkastus. Tavoitteena on työkyvyn selvittäminen, tukeminen ja seuranta työuran kaikissa vaiheissa. Terveiden seurantatarkastukset tehdään 1-5 vuoden välein riippuen työssä altistumisesta ja työntekijän terveydentilasta. Ikäryhmätarkastukset tehdään viiden vuoden välein ja yli 50-vuotiaille työntekijöille kolmen vuoden välein. Vajaakuntoisuuteen sekä työkyvyn arviointiin ja seurantaan liittyvät terveystarkastukset tehdään yksilöiden tarpeen mukaisesti.

Kuntayhtymän henkilöstön keski-ikä 2023 vuoden alussa oli 48,4 vuotta ja lähes joka kolmas on yli 55-vuotias. Työnkaarijohtamisessa otetaan huomioon eri ikävaiheissa olevien työntekijöiden erilaiset johtamistarpeet sekä iän ja elämäntilanteen vaikutus työn tekemiseen. Keskeistä on havaita ja huomioida eri-ikäisten ja eri elämäntilanteissa olevien tarpeet työssä, tarpeet töiden yksilölliseen suunnitteluun sekä yhteis-työn sujuminen kokeneiden ja vähemmän kokeneiden kesken.

Eri ikäpolviin kuuluvien työntekijöiden yhteinen osaamisen ja kokemuksen jakaminen hyödyttää kaikkia osapuolia. Joustavat työjärjestelyt mahdollistetaan tar-

peiden mukaan työuran ja elämänkulun eri vaiheissa. Työuran loppuvaiheessa valmistaudutaan eläkkeelle siirtymiseen ja suunnitellaan tiedon sekä osaamisen siirtäminen.

Kuntayhtymässä suhtaudutaan myönteisesti työaikajoustoihin, jotka mahdollistavat paremmin työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen sekä ikääntyvien tai osatyökyisten työntekijöiden erityistarpeiden huomioimisen. Osa-aikatyön syitä voivat olla esim. osa-aikaeläke, osittainen hoitovapaa, osatyökyvyttömyyseläke tai henkilön oma toive. Osa-aikatyön järjestelyiden lähtökohtana on, että perustehtävän hoitaminen turvataan myös näissä tilanteissa.

11.5 Ammatillinen osaaminen

11.5.1 Arvio osaamistarpeista

Kuntayhtymän yhtenä strategisena tavoitteena on osaava ja innostunut henkilöstö, jolla on halu ja tahto kehittää itseään ja työyhteisöään yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tätä tavoitetta kohti päästään erityisesti tiimityöskentelyä kehittämällä. Toimivalle tiimille on ominaista vahva ja selkeä yhteinen päämäärä sekä jokaisen tiimin jäsenen voimavarojen ja osaamisen hyödyntäminen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimiva tiimi on enemmän kuin osiensa summa.

Kuntayhtymän toiminnan tavoitteena on tuottaa laadukasta osaamista työelämään ja jatko-opintoihin. Tämä tavoite edellyttää kullakin alalla vankkaa substanssin hallintaa, hyvää ohjausosaamista sekä opetusmenetelmien kehittämistä hyödyntämällä digitalisaation mahdollisuuksia. Uusilla, koko ajan kehittyvillä teknologisilla ratkaisuilla pystytään kehittämään entisestään eri alojen digitalisaatio-opetusta.

Tekoälyn ja koneoppimisen käyttöönotto ammatillisessa koulutuksessa voi tarjota monia mahdollisuuksia ja hyötyjä, mutta se asettaa myös haasteita opettajien osaamiselle. Opettajien tulee olla selvillä missä mennään tekoälyn suhteen, tietää mitä tekoälyllä tarkoitetaan, hahmottaa miten tekoäly vaikuttaa yhteiskuntaan ja työelämään sekä tiedostaa tekoälyn tuomia mahdollisuuksia ja muutoksia opettajan työhön liittyen. Tekoäly tuo uusia työkaluja arviointiin, ohjaukseen ja opetukseen, ja jotta näitä voidaan hyödyntää, niin on ymmärrettävä teknologiaa jollain tasolla.

Mitä enemmän meitä jokaista koskevat asiat ovat koneiden käsiteltävänä ja päätettävänä, sitä tärkeämmäksi nousevat sekä tietoturvaan että tiedon asianmukaiseen käsittelyyn liittyvät kysymykset. Tekoälyn integroiminen ammatilliseen koulutukseen vaatii kokonaisvaltaista lähestymistapaa, joka ottaa huomioon tekniset, pedagogiset, eettiset ja yhteiskunnalliset näkökohdat. Opettajien osaaminen ja tuki ovat keskeisiä tekijöitä tämän haasteen voittamisessa.

11.5.2 Ammatillisen osaamisen kehittäminen

Henkilökohtaisissa sekä ryhmäkehityskeskusteluissa tunnistetaan henkilöstön kehittämistarpeet ja esihenkilöiden ja johdon keskustelujen kautta tunnistetaan koko kuntayhtymää koskevat kehittämistarpeet eri henkilöstöryhmittäin. Tasapainoinen osaamisen ja resurssien kohdentaminen edistää myös työhyvinvointia.

Osaamisen ja ammattitaidon kehittäminen on keskeinen osa johtamista ja esihenkilötyötä. Johdon ja esihenkilöiden tulee aktiivisesti johtaa työntekijöiden osaamisen kehittämistä sekä luoda erilaisiin osaamistarpeisiin ja -tilanteisiin sopivia rakenteita, prosesseja ja tukijärjestelmiä. Tärkeä osa näitä rakenteita on luoda mahdollisuus ammatilliseen vuorovaikutukseen työpaikalla. Työntekijöiden on omalta osaltaan huolehdittava siitä, että osaaminen ja ammattitaito vastaavat työn ja työtehtävien vaatimuksia, osaaminen muuttuu uudistuvaksi toiminnaksi ja paremmaksi toiminnan tulokseksi ja että työpaikalla on myönteinen osaamisen jakamista arvostava ilmapiiri.

Henkilöstön kehittämisen lähtökohtana ovat kuntayhtymän toiminnan tarpeet ja työntekijöiden pitkän aikavälin työllistymismahdollisuudet työnantajan palveluksessa. Kukin tulosalue vastaa työntekijöidensä kehittämisestä. Työntekijän ammatillisen osaamisen muutostarpeet arvioidaan ammattialakohtaisesti.

Osaamisen kehittämisen keinot kaikilla työntekijäryhmillä ovat monipuolisia, mm. perehdytys, työnopastus, työöhjeet, benchmarking, kehittämisprojektit, tiimityö, mentorointi, työkierto, sijaisuudet, verkosto-oppiminen, työssäoppiminen sekä omassa työssä kehittyminen.

11.6 Suunnitelmien toteutumisen seuranta

Henkilöstösuunnitelma ja koulutustavoitteet päivitetään vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä johtoryhmässä sekä yhteistoimintaryhmässä. Tulosalueet seuraavat suunnitelmien toteutumista ja päivittävät niitä säännöllisesti vuoden kuluessa.

12. Salon seudun koulutus oy

Vastuuhenkilö: Salon seudun koulutus oy:n toimitusjohtaja

	TP2022	TA2023	TAE2024
LIKEVAIHTO	932	1 046	1 307
Materiaalit ja palvelut			
Materiaalit	-20	-30	-3
Ulkopuoliset palvelut	-41	-96	-66
Henkilöstökulut	-557	-566	-804
Poistot ja arvonalentumiset	-17	-17	-28
Liiketoiminnan muut kulut	-362	-338	-345
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	-65	0	60
Rahoitustuotot ja -kulut	-1	0	0
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJ	-66	0	60
Välittömät verot	0	0	-12
TILIKAUDEN VOITTO	-66	0	48

Taulukko 13: Salon seudun koulutus oy:n tuloslaskelma (1000€)

Strategia

Salon seudun koulutus oy (myöh. myös Edusalo) toteuttaa konsernin talous- ja toimintasuunnitelmassa asetettuja strategisia, toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Yhtiön sisäisessä strategisessa suunnitelmassa painopisteet ovat tunnettuus, uudet tuotteet ja kannattava kasvu.

Toiminta-ajatus

Edusalon perustamisen taustalla on kuntalain 126 § mukainen yhtiöittämisvelvoite. Edusalo tuottaa markkinaehtoisesti toteutettavia koulutuksia, kuten maahanmuuttajien kotouttamiskoulutusta, ammattiin suuntaavaa kotoutumiskoulutusta, kielikoulutusta, uravalmennusta ja yhteishankintakoulutusta. Lisäksi toteutetaan muuta koulutusta kuten ajokorttiluokkien korotusta, ammattipätevyyden päivityksiä, lupakortti-, lyhyt- ja henkilöstökoulutuksia.

Toiminnan kuvaus

Edusalon tarvitsemat tukipalvelut ostetaan koulutuskuntayhtymältä. Niitä ovat opetuksen hallinto-, talous- ja henkilöstöhallinto- sekä tietotekniikka- ja arkistointipalvelut. Kuntayhtymä vuokraa osakeyhtiön tarvitsemat tilat laitoshuoltopalveluihin.

Ylintä päätäntävaltaa käyttää yhtiökokousedustajana koulutuskuntayhtymän hallitus, joka valitsee osakeyhtiön hallituksen. Yhtiön toimintaa johtaa hallituksen nimeämä toimitusjohtaja.

Toiminnan painopistealueet 2024

Edusalossa kotoutumiskoulutukseen osallistuvien määrä lisääntyy edelleen vuonna 2024 ukrainalaisten opiskelijoiden myötä. Salon lisäksi Somerolle on perustettu kotoutumiskoulutuksen opetusryhmiä. Ukrainan sodan lisäksi kotouttamiskoulutuksen opiskelijamäärää nostaa talouden laskusuhdanne esimerkiksi rakennusalalla, jolloin yleisesti maahanmuuttajien työllisyysaste heikkenee. Kotouttamistoiminnan tavoitteena on kaikkien opiskelijoiden osalta nopea siirtyminen jatko-opiskeluun, työelämään tai yrittäjäksi. Edusalossa tuetaan opiskelijoita ulkomaisten tutkintojen rinnastamista Suomessa ja näin edistetään työllistymisen edellytyksiä omalle koulutusta vastaavalle alalle.

Edusalon ammattiin suuntaava kotoutumiskoulutus on suunnattu maahanmuuttajille, jotka tarvitsevat tukea siirtymisessä työelämään, ammattikoulutukseen tai muihin jatkokoulutuksiin. Ammattiin suuntaavan kotoutumiskoulutuksen jatko on riippuvainen tarjouspyynnössä menestymisestä 2024. Hakijamäärät ovat lievässä nousussa.

Edusalon yleiset kielitutkinnot (YKI) ovat aikuisille tarkoitettuja kielitutkintoja. Tutkinnoissa arvioidaan yleiskielen osaamista käytännön tilanteissa. YKI-testin hyväksytysti suorittaneet saavat todistuksen, jolla voi osoittaa virallisesti kielitaidon eri kielissä. Kielet ovat englanti, espanja, italia, pohjoissaame, ranska, ruotsi, saksa, suomi ja venäjä. Edusalon suomen kielen YKI – testit ovat erittäin suosittuja ja osallistujia saapuu testiä varten koko Varsinais-Suomen ja pääkaupunkiseudun alueelta.

Yhteistyötä Salon kaupungin ja työllisyyden edistämiseksi perustettavan työllisyysalueen kanssa vahvistetaan. Asia on merkityksellinen, koska pääosa nykyisistä TE-toimistojen tehtävistä siirtyy kuntien vastuulle 1.1.2025. Työllisyysalueeseen kuuluvat Salon lisäksi Somero ja Koski TL sekä Marttila. Edusalo on toteuttanut kaikissa kunnissa koulutusta hyvässä yhteistyössä kuntien elinvoimapalveluiden ja seudun yritysten kanssa.

Edusalon kokemukset kuluneen vuoden uravalmennuksista ovat olleet kannustavia. Edusalossa ollaan valmiudessa, että uusia koulutusmahdollisuuksia avautuu liittyen työllisyyden edistämiseen ja osaamisen kehittämiseen uuden työllisyysalueen perustamisen myötä. Edusalossa ELY:n ja TE-palveluiden rahoitus uravalmennuksen osalta päättyy vuonna 2023.

Edusalon yhteishankintakoulutusten osalta taloudellisten tavoitteiden toteutumiseen vaikuttaa eniten se, miten hyvin omat markkinointitoimet yritysten kanssa onnistuvat. Näiden osalta merkittävänä tekijänä on tiivis yhteistyö alueen työpaikkojen kanssa ja työelämän koulutustarpeiden tunnistaminen, niihin vastaaminen ja palvelujen markkinointi. Lisäksi yhteishankinnassa ratkaisevaa on ympärillä olevan elinkeinoelämän menestyminen niin taloudellisesti kuin yritysten henkilöstöresursien osalta. Yhteishankintakoulutuksen hankinnat siirtyvät uusille työllisyysalueille 1.1.2025 alkaen.

Ulkomaisten työntekijöiden integroitumista suomalaisille työmarkkinoille helpotetaan Työpaikkasuomi -koulutuksen avulla, joka on osa TE-palveluiden työnantajille tarjoamaa palvelua. Työpaikkasuomi on suomen kielen koulutusta, joissa opiskellaan suomen kieltä oman ammattisanaston kautta. Edusalossa kielikoulutusta on annettu aktiivisesti niin Saloon ja Somerolle työllistyneille maahanmuuttajille kuin ulkomailta tulleille jalkapalloilijoille. Kielikoulutus voidaan järjestää lähi- tai etäopetuksena, arkisin tai viikonloppuisin, työpaikan oman ryhmän kesken tai useamman työnantajan yhteisessä koulutusryhmässä.

Lyhyt – ja lupakorttien suosio kasvaa kahdesta syystä: verkkokoulutuksien tarjonta lisääntyy ja direktiivipäivien aikarajat ovat umpeutumassa 2024. Tavoitteena on tuottaa kustannustehokkaasti ja kannattavasti alueen elinkeinoelämälle ja asukkaille palveluita, joiden saatavuus muutoin on rajallista.

Edusalossa yksityishenkilöt ja yritykset voivat päivittää ajokorttiluokan. Ajokorttien korotukset toteutetaan joustavasti kokeneiden liikenneopettajien johdolla. Ammattipätevyyden jatkokoulutuksia voi suorittaa verkkokoulutuksena tai lähiopetuksena. Tarjonnan lisääntyessä Edusalossa on mahdollisuus suorittaa sekä tavaraliikenteen että henkilöliikenteen ammattipätevyydet ympäri vuoden.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset ja vaikutukset taloussuunnitelmakaudella

Edusalon toimintaa on tarkoitus kehittää vuoden 2024 aikana laajentamalla koulutustarjontaa. Työhyvinvointi, yrittäjämyönteisyys ja kiertotalous ovat asiakokonaisuuksia, jotka ovat ajankohtaisia sekä yksityishenkilöille että yrityksille. Edusalo aloittaa kielikoulutuksen verkossa uusille työntekijöille, jotka ovat muuttamassa Suomeen töihin. Edusalon henkilöstöllä on vahva osaaminen kyseisissä koulutuskokonaisuuksissa.

13. Koulutuskuntayhtymän konserni

Koulutuskuntayhtymän konserniin kuuluvat Salon seudun koulutuskuntayhtymä emoyhteisönä ja sen 100 % omistama Salon seudun koulutus oy.

Koulutuskuntayhtymä vastaa lakisääteisen toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestämisestä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan mukaisesti, omistajaohjauksesta, hallinto- ja tukipalveluista sekä tilapalveluista. Koulutus oy:n tehtävänä on tuottaa ei lakisääteistä koulutusta, jossa toimitaan kilpailuilla markkinoilla.

Koulutuskuntayhtymän konsernin yhteisinä tukipalveluina toteutetaan talous-, hallinto- ja tietohallintopalvelut, sekä henkilöstöhallinto.

Koko kuntayhtymäkonsernille asetettavat taloudelliset tavoitteet on esitetty taulukossa 14.

TUNNUSLUVUT	TP2022	TA2023	TAE2024	SV 2025	SV 2026
Konsernin toimintatuotot toimintamenoista %	109 %	105 %	105 %	108 %	110 %
Konsernin vuosikate poistoista %	99 %	55 %	69 %	84 %	109 %

Taulukko 14: Kuntayhtymäkonsernille asetettavat tavoitteet 2024 – 2026

14. Taulukot ja kuviot yhteenveto

Taulukko 1: Kuntayhtymän tuloskortti	9
Taulukko 2: Kuntayhtymän riskisuunnitelman mukaiset keskeisimmät riskit	23
Taulukko 3: Salon seudun ammattiopiston tuloarviot ja määrärahat (1000€)	28
Taulukko 4: Koulutuksen järjestämispalveluiden tuloarviot ja määrärahat (1000 €)	32
Taulukko 5: Salon seudun koulutuskuntayhtymän tuloslaskelma (1000 €)	33
Taulukko 6: Investointimäärärahat yhteensä (1000 €)	37
Taulukko 7: Salon seudun koulutuskuntayhtymän rahoitusosa (1000€)	39
Taulukko 8: Toiminnan ja investointien omarahoitusosuuden (1000 eur) kehitys tarkasteluajanjaksolla 2022 – 2026	40
Taulukko 9: Yhteenveto keskeisistä tulo- ja menoeristä (1000 eur)	42
Taulukko 10: Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden sitovien erien yhteenveto (1000€)	43
Taulukko 11: Henkilöstömäärä 9/2023	45
Taulukko 12: Kuntayhtymän palvelussuhteiden rekrytoinnit	46
Taulukko 13: Salon seudun koulutus oy:n tuloslaskelma (1000€)	52
Taulukko 14: Kuntayhtymäkonsernille asetettavat tavoitteet 2024 – 2026	55

Kuva 1: Salon seudun koulutuskuntayhtymän resurssien suhteellinen kehittyminen verrattuna vuoden 2018 tasoon	5
Kuva 2: Salon seudun koulutuskuntayhtymän organisaatio	14
Kuva 3: Kuntayhtymän toiminnan- ja taloussuunnitelman valmistelun viitekehys	17
Kuva 4: Kertynyt ylijäämä (1000 eur) 2018 - 2026	18
Kuva 5: Eri rahoituselementtien osuudet laskennallisesta rahoituksesta vuonna 2023 ja vuonna 2024 (milj. euroa)	19
Kuva 6: Opiskelijavuodet 2019-2024	20
Kuva 7: Salon seudun ammattiopiston organisaatio	24
Kuva 8: Koulutuksen järjestämispalveluiden organisaatio	29
Kuva 9: Koulutuksen järjestämispalveluiden toimintakulujen jakautuminen eri tukipalveluiden kesken	31
Kuva 10: Kuntayhtymän toimintatuottorakenne (1000 eur) 2022-2024	34
Kuva 11: Kuntayhtymän toimintakulurakenne (1000 eur) 2022-2024	34
Kuva 12: Lisäsuoriterahoitusten (1000 eur) tuloutus ja käyttö ajanjaksolla 2019 – 2023	36
Kuva 13: Opetus- ja ohjaushenkilöstön henkilötyövuodet sekä lisäsuoriterahoituksella palkatun henkilöstöresurssin osuus koko opetus- ja ohjaushenkilöstön henkilötyövuosista 2020-2023	36
Kuva 14: Lainapääoman (1000 eur) kehittyminen 2020 - 2026	40
Kuva 15: Henkilötyövuodet 2019 – 2024	46